ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4319 9/22 ՄԱՅԻՍ 1900 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 23 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4319

درعلیه ده غلطه ده (آرهولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան
Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղրշ.
» » վեցամսեայ 70 »
» » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրնք
» վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական բերատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ.

ՕՐԻՆԱԿ ՄԸ

Այս վերջին մէկ երկու տարիներուն մէջ՝ ուր երաշտութիւնն ու սերմնցուի պակասը ընդհանուր կարօտութեան մը մատնեցին մեր ժողովուրդը, սրտի անկեղծ ցաւով մը մենք օրը օրին արձանագրիչները եղանք բոլոր այն ցաւալի դրուագներուն զորս այդ կարօտութիւնը առթեց. գրեցինք քանի քանի անգամներ թէ գիւղացի մշակը ինչպէ՛ս իր բովանդակ ցանքը փճացած գտաւ երաշտութեան պատճառաւ եւ թէ ինչպէ՛ս յաջորդ տարուան սերմնցու չունենալուն, խոփն ու արօրը մէկ կողմ թողած, դունէ դուռ սկսաւ պտտիլ, մուրալու համար պատառ մը հաց, փոխ օրապահիկ իրեն ու ընտանիքին։ Այդ կարօտութեանց իբր անմիջական հետեւանք նպաստի գործ մը կազմակերպուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, որ իր ունեցած միջոցներով միայն կրնար օգնութեան փութալ հացակարօտ գաւառացիներուն, օր մը այս օր մը այն գիւղին կամ քաղքին խնդրանքը գոհացնելով։ Օտարներն ալ մէջ մտան, Միսիոնարներու եւ կաթոլիկ Հայրերու միջոցով, ու մենք ամէնքս գիտենք թէ անոնց նպաստները ամէնէն աւելի բարիք չէ՛ որ բերին մերիններուն։ Անո՛նք շատ հեղ իրական կարօտութեանց նպաստելնուն հետ, երբեմն ալ ժիր ու աշխոյժ հողագործը մեղկ ծուլութեան մը վարժեցուցին, եւ ընդհանրապէս առիթ տուին կարգ մը աղտոտ ընթացքներու եւ քսութեանց, որոնց մասին այնչա՜փ անգամներ գրած ենք արդէն, եւ զորս այսօր վերյուշելը ոչ մէկ օգուտ պիտի ունենայ։

Այդ կարօտութեանց առթիւ, պզտիկ գիւղ մը՝ որուն վրայ ամէնէն քիչ կը խօսուէր եւ որ բնաւ զգալի նպաստ մը չէ՛ ընդունած, շատ գեղեցիկ գաղափար մը ունեցաւ.— Փոխանակ Պատրիարքարանին գլուխը ցաւցնելու, եւ կամ օտար կրօնաւորներու դիմելու, ուղղակի կոչում ըրաւ իր այն զաւակներուն՝ որոնք պանդխտութեան գիրկը կը գտնուին ու գործ մը ունին իրենց ձեռքը։ 250 տուն ունեցող համայնք մըն է ան, Բղլի Եուվա գիւղը, որ մօտաւորապէս 100 պանդուխտ ունի Պոլսոյ մէջ ու նոյնչափ մըն ալ Ամերիկա եւ այլուր։ Այդ Պոլսաբնակ 100 պանդուխտները, իրենց գիւղի Թաղական Խորհուրդին առաջին նամակէն իսկ գործի սկսան, եւ հոս, զրկելով ինքզինքնին այս ու այն հաճոյքէն, իրենց միջեւ հաւաքեցին գումար մը՝ որ հակառակ իր պզտիկութեան, կրկին մեծ օգնութիւն մը կրնար համարուիլ գիւղացւոց համար։ Այդ նպաստները Եուվաեցիք կը շարունակեն մինչեւ այսօր, պարբերաբար գիւղ ղրկելով գումարներ՝ որոնց ամբողջութիւնը 4000 ղրուշը անցած է այս մէկ երկու տարուան միջոցին։ Իրենց Պոլսեցի հայրենակիցներուն այդ ընթացքը արձագանգ գտած է նաեւ արտասահման գտնուող Եուվաեցւոց քով, որոնցմէ Եգիպտոս բնակողներ դեռ վերջերս վեց ոսկի ղրկած էին իրենց գիւղի եկեղեցւոյն վարագոյրը գնելու համար. այս օրերս ալ Ամերիկա բնակողներէն կարեւոր նպաստի մը մը կը սպասուի։

Պարտաճանաչութեան այս գեղեցիկ ծաղիկն է որ պէտք է ծիլ տար բոլոր միւս կարօտ գաւառներու գիւղերուն քով, այն ատենէն՝ ուր կարօտութիւնները սկսան նպաստի գործին կարեւորութիւնը չեշտել. Եուվաի ընթացքը օրինակելի էր ու կը մնայ ալ դեռ, եւ մենք շատ աւելի կը զգանք այդ ընթացքին գեղեցկութիւնն ու բարձրութիւնը, երբ կը մտածենք թէ իր պանդխտած զաւակները գլխաւորաբար ա՛յն տեսակ զբաղումներու մէջ կը գտնուին, որոնք ո՛չ թէ միայն մեծ շահ չեն ձգեր, այլ նոյն իսկ հազիւ կը բաւեն իրենց օրական ապրուստին։ Ու մտածել թէ Վանայ, Մշոյ եւ ուրիշ կարեւոր կեդրոններու պէս գաւառներ՝ որոնք ամէնէն աւելի նպաստի նոյն պէտքը ունեցան, առեւտրական շէնք շնորհք գործերու գլուխը գտնուող պանդուխտներ ունին Պոլսոյ կամ արտասահմանի մէջ, ինչպէս նաեւ ուրիշներ ալ՝ որոնք շահաբեր պաշտօններու հասած են, թէեւ հակառակ այդ նպաստաւոր պայմաններուն, գրեթէ դանկ մը անգամ չեն ղրկած իրենց կարօտ ծննդավայրին։ Ընդհակառակը, դեռ մինչեւ այսօր այդ գաւառները իրենց աչքը Պատրիարքարանին յառած են, շարունակ նպաստի խնդրանքներ տեղացնելով Նպաստից Յանձնաժողովին գլխուն, որ չգիտեր թէ որո՛ւ հասնի, եւ ինչպէս տայ ուզուած դրամը՝ զոր նախ ինք չունի իր տրամադրութեան տակ։ Ու միայն հացի պէտքը չէ՛ որ կը զգացնեն խնդրարկուները. եկեղեցին իր պահանջը ունի անոնց մէջ, դպրոցը կա՛մ գիրքէ զուրկ է եւ կամ պիւտճէն չի կրնար հաւասարակշռել, դասատուն իր ամսականը չի կրնար ստանալ, տէրտէրը իր պէտքերը ունի ժամկոչին ու լուսարարին հետ. ու դեռ կան որբերը՝ որոնց պատսպարման հոգը ամէնէն մեծածախս պահանջներէն մէկն է զոր գաւառ մը կրնայ ընել Պատրիարքարանէն։ Ու ոչ մէկ պանդուխտ որ այդ գաւառներուն կը պատկանի, կը մտածէ իր օրուան մը շահը տրամադրել այդ կարօտութիւններէն մէկուն, առիթը եկած ատեն ալ գանգատելով թէ Պատրիարքարանը պէտք եղածին պէս չի՛ նպաստեր իր գաւառին։ Բացառութիւններ կրնան ըլլալ, բայց Պատրիարքական վերջին Շրջաբերականին գտած ցուրտ ընդունելութիւնը ինքնին բաւական զօրաւոր ապացոյց մըն է վերի տողերուն ստուգութեան։

Եւ անդին՝ Եուվա, որ ամէնէն սիրուն համայնքը կը ներկայացնէ Բղլի 300ի մօտ գիւղերուն մէջ, ինք իր կարօտին կը հասնի, սերմնցուն կը հոգայ, որչափ իր միջոցները կը ներեն, կը հաւասարակշռէ վարժարանին պիւտճէն, առանց մոռնալու եկեղեցիին շէնութիւնը. այս օրերս զոյգ մը աշտանակ ալ պիտի ղրկեն գիւղին եկեղեցիին համար, 2 ոսկիի գնում մը՝ զոր պանդուխտներ ըրած են Պոլսոյ մէջ, ու վերջերս իրենց միջեւ կատարուած հանգանակութեան վեց ոսկին աղջկանց վարժարանին շինութեան համար գիւղ ղրկելէ ետքը, մնացած երեք ոսկիով կը լսեմ թէ աշխարհագրական քարտէսներ պիտի գնեն գիւղի վարժարանին համար։ Կրթասէր ժողովուրդ մըն է արդէն, սիրով կապուած իր վարժարանին՝ որուն վրայէն չի պակսեցներ իր հոգածութիւնն ու խնամքը, եւ զոր այսօր յանձնած է Արմաշէն շրջանաւարտ երիտասարդի մը, որուն համար գովեստով կը խօսին Պոլիս գտնուող գիւղացիներ։ Այդ վարժարանը, որ ասկէ առաջ ալ Թլկատինցիին պէս կարող Տնօրէններ ունեցած է, անգին շէնք մըն է կ'ըսեն զոր երբեմն գիւղացին, կառավարական պէրաթը ստանալէ ետքը կառուցած է ձրիապէս իր պարապոյ ժամերուն. պառաւ կիներ ու մատաղատի հարսեր, իրենց նաշխուն հալաւները աղտոտելէն յանձն առնելով կ'աշխատին եղեր էրիկ մարդոց հետ, օգնելով վարպետներու, գերաններու փոխադրութեան եւ պէտք եղած շաղախը պատրաստելով։ Ու երկու ամսուան մէջ, տաւուլ զուռնայով,— ինչպէս կ'ըսեն,— կատարուած այդ մրջիւնի աշխատութեան շնորհիւ կըրցեր են բարձրացնել շէնք մը՝ որ մինչեւ այսօր գաւառներու գիւղական լաւագոյն վարժարաններէն մէկը կը համարուի։

Խնդիր է գիտնալ թէ ուրիշ համայնքներ պիտի ուզե՞ն օգտուիլ Եուվաեցիներու օրինակէն։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«ՀԶՕՐ ՀԻՒԼԷՆ»

(THE MIGHTY ATOM)

ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ

Դ.

Մօրը փախուստը անկողին կը նետէ Լայընէլը։ Բժիշկը կը պնդէ օդափոխութեան մը անհրաժեշտ հարկին վրայ։ Բէտմըն Քօր ալ, այդ փտա՛ծն անգամ կը սկսի գթալ տղուն վրայ։ Հայրը անխախտ կը մնայ։ «Մօրը հոգիէն կուրծքին տակ մնացածը ջնջելու եմ», կ'ոռնայ ազնուականը։ Հակառակ կամքին, կը զիջանի սակայն ու քանի մը օր կ'երթան Բլովլիի մենաւոր ու սիրուն գիւղակը որպէս զի Բէտմըն Քօր ու մանուկը արձակուրդ մը վայելեն։ Չարչարանքի օրեր կ'ըլլան ատոնք Լայընէլի համար։ Կը հեծի ծովուն մենաւոր ափերը եւ փոքր այլ վաղահաս ուղեղին մէջ համախուռն կը խուժեն փիլիսոփայական հարցերը, անպատիւ մայրը, անգութ ու դրապաշտ հայրը, սիրտը չորցած վարժապետը, ամէնքը խառնափնդոր։ Բեռը օրէ օր կը ճնշէ մտքին վրայ, եւ իմացականութիւնը տեղի տալ կը սկսի։ Բլովլիի սիրուն տեսարաններէն հատ մը միայն միտքը կը պահէ։ Չուանով ինքզինքը կախած մարդու մը յիշատակը։

Տունը վերադարձին կը հանդիպի հին ժամկոչին, որ կ'իմացնէ Ճեսամինի մահը, իր վերջին բարեւներով։ Վերջին հարուածը այդ կ'ըլլայ։

Առանց բան մը ուտելու կը քաշուի դասի սենեակը։ Դուռը կը գոցէ ներսէն ու կը սկսի խորհրդածութիւնը։

Երբ բաց պատուհանին առջեւ նստաւ դիտելով երկինքը, յանկարծական անբաւութեան զգացում մը, ամենաբաւ Բարութեան եւ Կատարելութեան խորհուրդ մը անցաւ մտքին վրայէն, Անհունէն իր վրայ թաւալող ալիքի մը պէս, իրեն տարտամ այլ խաղաղ անդորրութիւն մը պարգեւելով։

—Գեղեցի՛կ է, մրմնջեց, գեղեցի՛կ է մտածել թէ շատ քիչ ատենէն պիտի գիտնամ ամէն բան, հոն պիտի հանդիպիմ գուցէ Ճեսամինի, ո՛վ գիտէ։ Ա՜խ, չեմ կրնար դիմանալ այլ եւս։

. . . .

Կ'երթայ իր մանկութեան խաղերէն մնացած չուան մը կ'ոլորէ, հանգոյց կը շինէ եւ պատին խոշոր մէկ գամէն կը կախէ։

Ձեռքերը իրարու սեղմելով վերցուց տժգոյն եւ դողահար դէմքը դէպ ի մեծ մոլորակները, որ իրենց խորհրդաւոր շրջանները կը թաւալէին եւ յուզումնալից, աղօթեց բարձրաձայն.

—Ամենակարո՛ղ Հիւլէ, քեզի կ'աղօթեմ, թէեւ բնաւ աղօթած չեմ ու չեմ ալ գիտեր աղօթելու ձեւը։ Գուցէ չես կրնար լսել զիս, կամ եթէ կրնար ալ պիտի չուզե՛ս լսել, բայց չեմ կրնար հիմա չմտածել թէ կա՛յ Բան մը կամ մէկը, որուն պարտիմ ըսել զգացածս։ Ո՛հ, սիրելի Հիւլէ, եթէ իրաւ ծանօթ ես քու ստեղծած բոլոր աշխարհներուդ ու կը ճանչնաս անոնց բնակիչները, պիտի կրնաս անշուշտ հասկնալ թէ ի՛նչ ըսել կ'ուզեմ։ Կու գամ փորձել եւ գտնել զքեզ, ու եթէ Հիւլէ մը չես այլ բարի ու սիրող Աստուածը, զիս աւելի լա՛ւ պիտի հասկնաս, ու գիտեմ թէ պիտի ցաւիս ինծի համար։ Ինծի սորվեցուցին չհաւատալ քեզի, պիտի մեղքնա՛ս զիս, եթէ յանցանք մը գործած եմ պիտի ներե՛ս ինծի, ու փոքրիկ Ճեսամինի պէս զիս տանիս հոն ուր կը բնակիս...։

Իր ձայնը դողաց, վայրկեան մը դադրեցաւ, վերջը նորէն շարունակեց.

—Մինչեւ հիմա թէեւ ինչու չեմ կրնար ըսել, սակայն կը զգամ թէ կա՛ս դուն, եւ թէ այն մարդիկ որ կը ջանան քու չգոյութիւնդ ապացուցանել, սխա՛լ են բոլորն ալ։ Սիրելի Աստուած, բարի՛ եղիր իմ մօրս։ Գուցէ երբ գամ քովդ, ինծի կերպ մը պիտի ցուցնես անոր հոգ տանելու համար։ Եթէ ուզէի Ճեսամինի պէս հրեշտակ մը ըլլալ, միշտ քովը պիտի ըլլայի։

«Ամէն տեղ այնչափ դժբաղդութեան հանդիպեցայ, որ ալ չեմ կրնար համբերել։ Կը զգա՛մ թէ դուն կաս, այլ վստահ չե՛մ։ Կու գամ քեզ գտնելու։ Քու ստեղծած բաներէդ եթէ ոչ մէկը կը կորսուի, այն ատեն դուն զիս ու ես ալ քեզ պիտի չկորսնցնենք։ Հօրս անհաւատ միջավայրը կը վախցնէ զիս, բայց քեզմէ չե՛մ վախնար։

Այս խօսքերը լռութիւնը դողացուցին։ Գիշերուան սարսուռը կը խորունկնար։ Իր ծունկերուն վրայ տակաւին, ձեռքերը իրարու կապած, աչքերը երկինք յառած, մտածեց ու ժպտեցաւ Լայընէլ, ժպտեցաւ ու մտածեց։ Գնաց դուռը կրկնակի կղպեց, չուանը վզին անցուց. թաւալող աթոռին ձայնէն վերջ ծանր լռութիւն մը ինկաւ, եւ օդին մէջէն ցուրտի յանկարծական սարսուռ մը տարածուեցաւ, երբ թէ Մահուան ցուրտ ստուերը անցնէր...։

. . . .

* *

Միւս օրը կը գտնենք հայրն ու վարժապետը մանուկին օրօրուող դիակին առջեւ։ Երկուքն ալ իրենց հասցէին մէկ մէկ նամակ գտան. Լայընէլ հօրմէն կը խնդրէր, Ճեսամինի քով թաղուիլ, վարժապետէն ալ կը խնդրէր որ իրեն յաջորդ աշակերտին Աստուած սիրել սորվեցնէ։ Զաւկին դիակին առջեւ հայրը սակայն իր շնական անտարբերութեամբ կը զինուի եւ կը սկսի առարկութիւններ հանել մեռնողին վերջին փափաքին դէմ. «Ի՞նչ, իմ ազնուական զաւակս ռամիկ գերեզմանի մը մէջ թաղուի...»։ Հոս վարժապետը կը զայրանայ եւ արտասուագին կ'երթայ կը գրկէ Լայընէլի մարմինը, ուխտելով ինք ալ սիրել զԱստուած։

Այդ իրիկունը, հին ժամկոչը Ճեսամինի գերեզմանին քով կը թաղէ Լայընէլը՝ Վարժապետը կ'արտասուէ անմխիթար։ Գիւղացիները նոյնպէս ամբողջ։ Հայրը սակայն, Ծօն Վալիզորթ կը թօթուէ ուսերը եւ «Կորուստները կրնան դարմանուիլ, նորէն պիտի կարգուիմ» կ'ըսէ, փակելով վէպը։

* * *

Այս վերջին խօսքն ալ ամբողջ վէպին պէս, կին մը միայն կրնար գրել։ Այդչափ հրէշ մարդիկ չեմ կարծեր թէ գոյութիւն ունենան մեր մէջ։ Չեմ ալ կարծեր թէ մեր դպրոցականները կրնան իրենց ուսուցիչներէն Լայընէլի պէս մոլորութիւններ լսել։ Միայն ուզեցի քանի մը գծով ներկայացնել Մարի Գորէլլիի գիտած անդունդը, ուր կրնայ դիմել մեր նոր սերունդն ալ, եթէ ուսուցիչները կեանքի ապրուստին ապահոված, առիթ ունենան, անժամանակ կերպով, փիլիսոփայական բարձունքներ մագլցելու իրենց աշակերտներուն առջեւ։

Իզմիր ՌՈՒԲԷՆ ՈՐԲԵՐԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ

Ա.

Բարիզ գտնուող հայ ուսանող մը որ ճարտարապետութեան կը հետեւի, մեզի ղրկած է Ֆրանսայի յիշատակարաններուն վրայ յօդուածներու հետաքրքրական շարք մը՝ զոր այսօրուընէ կը սկսինք հրատարակել։ Ուսանողը,— Պ. Կոմիկեան,— առաջիկային մեզի պիտի ղրկէ ուրիշ ոչ նուազ հետաքրքրական յօդուածներու շարք մը՝ որոնցմով ձեռնհասօրէն պիտի ներկայացնէ Բարիզի Արուեստահանդէսին գլխաւոր շէնքերը։

* *

Ապահովաբար Ֆրանսա այն միակ երկիրն է, ուր ամէնէն աւելի շատ կանգնուած կան յիշատակարաններ (monuments) պատմական դիւցազնական դէպքերը յաւերժացնող, ու արձաններ՝ Ֆրանսայի փառքը շինող ու քաղաքական կեանքի, գրականութեան, գիտութեան, արուեստներու մէջ հոյակապ անուններ ձգող աշխարհահռչակ դէմքերու։ Ամէն գլխաւոր քաղաք, նոյն իսկ աւաններ, ունին իրենց քանի մը հատ յիշատակերտները, որոնք իրենց երախտագիտութեան, հիացումին կենդանի, յաւերժական արտայայտութիւններն են։

Գրեթէ վերջին Հանրապետութեան օրով է որ սկսած է անհետացած մեծ դէմքերու արձանները կանգնուիլ։ Միապետութեան ժամանակ սովորաբար կանգնուած են քաջարի զօրավարներու արձանները ու այն հոյակապ եկեղեցիները՝ որոնց իւրաքանչիւրը իր տեսակին մէջ գլուխ գործոց մըն է. միլիոնաւոր ոսկիներ ծախսուած եւ միլիոնաւոր բազուկներ աշխատած են անոնց, ու ասիկա ամէնէն աւելի կղերին ազդեցութեամբ ու նախաձեռնութեամբ։ Այդ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ կան բազմաթիւ արձաններ սուրբերու, արքեպիսկոպոսներու՝ շատերը արուեստի նրբակերտ գործեր։ Եկեղեցիներու շրջափակէն դուրս գրեթէ ոչինչ ու կրօնական, զինուորական նուիրապետութեան վերաբերեալներէն դուրս ոչ ոք։ Հանրապետական Ֆրանսան է որ սկսաւ մտքի մեծ ներկայացուցիչներուն, Տիտաններուն՝ մարդկութեան ճշմարիտ բարերարներուն արձանները կանգնել, անոնց անունն ու գործերը այդպէսով նուիրագործելով։

1870-71ի պատերազմը ու կատարուած դիւցազնութիւնները, շարքը բացին այն յիշատակարաններուն, որոնք հետզհետէ անմիջապէս ամէն կողմ կանգնուեցան, իրենց քաջարի զաւակներուն դիւցազնական մահերը փառաւորելու ու տեղի ունեցած պատմական դէպքերու յիշատակները կոթողներով արձանագրելու համար։ Ատոնց ամէնքն ալ վարպետ արուեստագէտ արձանագործներու, ճարտարապետներու երկար աշխատութեանց, ուսումնասիրութեանց արդիւնքներն են ու ամէնքն ալ իրենց ամբողջութեան մէջ արտայայտիչ, ազդող, կանգ առնել ու խորհրդածել տուող գործեր են։ Լիոնի հանրային մեծ պարտէզին մէջ կանգնուած կայ այս տեսակ յիշատակերտ մը որ իր տեսակին մէջ ամէնէն գեղեցիկներէն է, Ռոնի գաւառին՝ պատերազմի մէջ մեռնողներուն ի յիշատակ կանգնուած։ Շատ նրբաճաշակ կերպով յղացուած ու կերտուած, կիսաբոլորակաձեւ մարմարեայ բարձրիկ սիւնազարդ շրջափակի մը մէջտեղ կանգնուած է բուն մահարձանը, որուն վրայ պղինձէ արձանախումբ (groupe) մը կայ, որ կը բաղկանայ մէջտեղ կանգնած զրահաւորուած կինէ մը՝ հայրենիքին խորհրդապատկերը. մէկ ձեռքով եռագոյն դրօշը բարձր բռնած է ու միւսով ալ կը ցուցնէ այն կողմը ուր վտանգը կայ, Գերմանիան՝ այնպիսի ազդու դիրքի մը մէջ որ ոգեւորութիւն կ'առթէ։ Ոտքերուն քով թնդանօթի մը ռմբակառանը՝ որ բերանը թշնամիին կողմը դարձուցած է. քովիկը ինկած կայ զինուոր մը գնդակահար. ետեւը խիզախ դիրքի մը մէջ ու հրացանը ձեռքը ուրիշ մը պատրաստ է արդէն ինկածին տեղը գրաւելու ու անոր ետեւ ուրիշ զինուոր մը որ փող ի ձեռին վտանգի նշանը տալով հրաւէր կը կարդայ։

Ամէնքն ալ կնոջ՝ Հայրենիքին շուրջը հաւաքուած են։ Պատուանդանին վերի մասը կը կրէ Լիոն քաղաքին զինանշանը քանդակուած. մէջտեղը երկտող արձանագրութիւն ու աւելի վարը առիւծ մը՝ որ ողբալու դիրքի մէջ իր կորիւնները կը կանչէ. անկէ վար ալ երեք պսակներ քանդակուած կան։ Կիսաբոլորաձեւ շրջափակին երկու ծայրերը գտնուող քառանկիւն սիւներուն վրայ դրուած են երկու պղինձէ աճիւնակալ սափորներ։ Արձանախումբէն ու սափորներէն զատ յիշատակերտին միւս մասերը ճերմակ մարմարէ են ու ամբողջութիւնը ինքնին շատ գեղեցիկ արուեստական արտադրու-

—)(1)(—

ՎԵՐՋԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՍ

Բ. ՄԱՍ

Պրուսա.—Գեղեցիկ ու փառաւոր քաղաք, որ կենդանի պահած է Թրքական ճարտարապետութիւնն ու ճաշակը։ Ուլու Ճամին եւ միւս ճերմակ մզկիթները, որոնցմէ ոմանք Սուլթաններու դամբարաններ են, Թրքական ճաշակով՝ արաբական եւ բիւզանդեան ոճի խառնուրդ մը կը ներկայացնեն, պարզ՝ բայց հոյակապ, ակնածելի եւ գրաւիչ։ Պրուսայի հին շուկան, ուր մետաքսեղէն, խաւլու եւ տեղական ուրիշ ապրանքներ կը ծախուին, աւելի սիրուն եւ աւելի կոկիկ է, քան նոյն իսկ Պոլսոյ հռչակաւոր շուկան, որ վերանորոգուեցաւ վերջին երկրաշարժէն յետոյ։ Նեղ է ու մթին այս շուկան, որ իր բարձր, ճերմակ ու ծաղկենկար կամարներէն հազիւ կիսաստուերային լոյս մը կ'առնէ։ Մետաքսեղէն ապրանքները՝ իրենց ոսկեղէն ու արծաթեղէն երիզներով, փայլուն գոյներով. ճերմակ անձեռոցները, թաղիքէ արծաթաթել գդակները, այնպէս մը պարզուած, ցուցադրուած են, որ կարծես ցուցահանդէսի մը մշտակայ ճիւղն է՝ բովանդակ տարին բացուած հասարակութեան առջեւ։ Երկու հոգի հազիւ քով քովի կրնան անցնիլ այս շուկայէն, որ իր աջ ու ձախ կողմերը ունի ուրիշ աւելի նեղ եւ անել փողոցներ, որոնց մէջ կը բանին սովորաբար մետաքսի արհեստաւորները, քաղաքի գործարաններէն ելած մետաքսէ դերձաններէն կարժեր, կոճեր (մազարա) եւ ուրիշ նիւթեր պատրաստելու համար։

Այս ինքնատիպ շէնքերուն ու շուկային քով ծաղկած է նաեւ եւրոպական ճաշակը։ Սէտ-Պաշին, որ կեդրոնն է քաղաքին եւ ուր կը գտնուի նաեւ Հայոց թաղը, կանոնաւոր ու մաքուր փողոցներ, շնորհքով շէնքեր ունի, Պոլսոյ, Բանկալթիի եւ Սամաթիոյ շէնքերը յիշեցնող։ Կառքերու երթեւեկութիւնը բազմացած է եւ քաղքենի կեանքը, ըստ երեւոյթին, մտած է բնակիչներու կենցաղագիտութեանը մէջ։ Պրուսայի նշանաւոր ջերմուկները տարին հազարաւոր օտարականներ կը քաշեն այս քաղաքը, որ զանոնք ընդունելու եւ գոհացնելու համար սիրուն պանդոկներ ունի, քաղաքին մէջ եւ քաղաքէն դուրս՝ գեղեցիկ դիրքերու վրայ։ Անունները հաճելի ու ինքնատիպ են այս վերջին պանդոկներուն. Սեռվինազ, Պօյը կիւզել, Հիւսնի կիւզել, որոնք Պրուսայի փոքրիկ կանանչագեղ, թխորակ հովիտը կ'ընդգրկեն, եւ զոր քաղաքավար հաճոյակատարութեամբ մը մէկիկ մէկիկ ինծի ծանօթացուց, Շալարալեան Յովհաննէս էֆ., նախորդ տնօրէն ազգ. վարժարանաց քաղաքին։ Հայերը նրբացած ճաշակ ունին ըստ երեւոյթին. իրենց հագուստը, կապուստը, արդուզարդը, երկու սեռին միանգամայն, բան մը չունի մեղադրելի։ Պոլսական քաղաքակրթութեան ազդեցութիւնը՝ աւելի քան ուրիշ տեղ, Պրուսայի մէջ թողուցած է եւ կը թողու իր ներգործութեան հետքերը։ Պրուսայի հայ երիտասարդութեան մեծ մասը Բերայի սալայատակները շատ ծեծած է եւ հետը բերած է, շիքութիւն մը հագուելու, շիքութիւն մը մտածելու, վերջապէս շիքութիւն մը կենցաղագիտութեան։ Շատեր կը հասկնան անշուշտ թէ՝ աւելի բարձր քաղաքակրթութեան մը այս արտաքին փայլուններութեանց ընտանենալը՝ ի՛նչ տխուր կերպով կ'այլափոխէ բարքերը եւ ի՛նչպէս բարոյական խորթացում առաջ կը բերէ միջավայրին մէջ։ Ահա Պրուսայի նոր սերունդը հիմա այս վիճակին մէջ է. բարոյապէս խորթացած՝ ինկած եւ բոլորովին կորսնցուցած իր ինքնատպութիւնը (originalité)։ Երիտասարդներու դէմքեր կը տեսնես, որ եւրոպականացածի հովեր առած են. ճշմարիտ կապկաշում մը, որուն մէջ երբեք որոշ անհատականութիւն մը չես նշմարեր։

Ասոնց մեծ մասը յաջողած է ամուսնանալու եւ ընտանիք կազմելու հին գաղափարները թօթափել!! շատեր Պոլսեցի աղջիկներ կը փնտռեն [illegible], Պրուսացի աղջիկ մը չի կրնար կարգուիլ առանց օժիտի։ Շուկայի մէջ օրը օրին վաստկող ու ապրող, բայց ճաշակը նրբացած եւ երեւակայութիւնը ճոխացած երիտասարդը, կը խորշի հարուստ կին մը առնել, պարտկելու համար իր անգործութեան ոգին եւ մնալու համար տեսարանին վրայ՝ միշտ շիք, միշտ փայլուն։ Այս ունայնամտութեամբ է որ ընտանիքներ կը կործանին ու անոնց տեղ նորեր չեն կազմուիր։

Պրուսայի աղջիկն ալ իր ճաշակներուն մէջ փոխուած է, գրեթէ երիտասարդներուն չափ, բայց աւելի սքօղուած, աւելի դիմակաւոր, ինչ որ յատուկ է նոր սովորութեանց ընտելացող բոլոր ժողովուրդներու։ Իր մայրենի լեզուն չի գիտեր, կամ չի կրնար խօսիլ, այն աղջիկը՝ որ դեռ մինչեւ մէկ աստիճան տղամարդերէն կը փախչի, բայց լաւ սորված է ծածուկ սիրաբանութեան մը նրբութիւնները։ Ու գաւառացիներ, որ բարեկրթման կամ յառաջդիմման ընկերային օրէնքով այս վիճակներուն մէջ կը թեւակոխեն, բաղդատութեան մը ժամանակ, միամտութիւնը ունին ինքզինքնին Պոլսեցիներէն գերազանց համարելու։ Պոլսոյ ընտանեկան կեանքը մօտէն չճանչցած՝ Պոլսեցի աղջկան բնական համարձակութիւնը մեղադրելի կը թուի իրենց պահպանողական եւ նախապաշարուած մտքին, որ անդին չի կրնար տեսնել իր ընտանեկան կեանքին մէջ սպրդող կեղծապատիր, կէս մը պարկեշտ, կէս մը լկտի սովորութիւնները ու յարաբերութիւնները։ Պոլսեցի աղջիկը, շատ անգամ իր գլխուն թողուած, ինքզինքին տէրն է, եւ ասի բաւական է հաստատելու իր գերազանցութիւնը։

Պրուսա դպրոցներու, դաստիարակութեան եւ կրթական մեթոտներու կողմէ քաոս մը կը ներկայացնէ, քաոս մը մեր ժողովրդին համար հարկաւ։ Կա՛յ Պ. Վիթալիսի դպրոցը, կամ Ecole Française, բողոքականաց վարժարանը, Ամերիկացւոց վարժարանը, Ֆրանսացի, Իտալացի, Անգլիացի Մատամներու վարժարանները, մանկական պարտէզները, Քալանթարեանը եւ յետոյ ազգ. երկսեռ դպրոցը։ Հայ ծնողք այս տարի անգլիերէն լեզուին գերազանցութիւն կու տան, յաջորդ տարին ֆրանսերէնի, օր մըն ալ գերմաներէնի եւ ըստ այնմ իրենց զաւակները, աննպատակ շրջաններ կը բոլորեն, ճիշդ փերեզակներու պէս որ պատեհական առարկաներ կ'ընտրեն շահագործելու։

Պրուսա սակայն ուժ մը ունի բարոյական եւ ընկերական։ Այդ թրքախօս եւ հին ժողովուրդը՝ կը սիրէ իր եկեղեցին եւ հաստատութիւնները, որոնց փայլուն շէնքերը ապացոյց մըն են իր հոգածութեան։ Այս ժողովրդին մէջ՝ իր կրթական ուժերը կեդրոնացնելու եւ զանոնք օգտակարապէս գործածելու փափաքն ալ չէ որ կը պակսի։ Քաղաքին Ուսումնասիրաց Ընկերութիւնը՝ որ այնքան տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունի եւ որուն շնորհիւ Ազգ. վարժարանները կը հոգացուին, ապացոյց մըն է թէ այս ժողովուրդը բարի տրամադրութիւններով օժտուած է։ Բայց կը մնայ մարդը, անհատը անշահախնդիր ու ժողովրդասէր, որ ուղղամիտ ու պարկեշտ ձեռքով մը առաջնորդէ այս ժողովուրդը եւ դէպ ի բարին գործածէ անոր լաւագոյն տրամադրութիւնները։ Ահա՛ այս կրթասէր անհատը կամ այս անհատներն են որ կը պակսին, ինչպէս շատ տեղեր, նոյնպէս Պրուսայի մէջ։

ԳԱԼՈՒՍՏ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

(Շարունակելի)

թիւն մըն է։ Ուրիշ տեղերու մէջ՝ կանգնուած այս տեսակ յիշատակարաններ, զոր օրինակ Բարիզի Բիւշի հրապարակին ու Ռօն-Բուէն արուարձանին մէջ գտնուած երկու «Բարիզի պաշտպանութեան յիշատակարանները», ամբողջութեան մէջ իրարու նմանելով, մանրամասնութեան մէջ միայն կը տարբերին երկրորդական մասերու յաւելումներով, ևն.։ Ամէնուն վրայ նոյն գաղափարը կը տիրէ և նոյն ազդեցութիւնը ունին ամէնքն ալ։ Ասոնք ամէնքն ալ կանգնուած են ազգային հանգանակութեամբ ու սովորաբար անոնց կարելի է հանդիպիլ այն տեղերը որոնք պատերազմի թատր եղած են և որոնց բնակիչները մասնակցած են Բարիզի պաշտպանութեան գործին։

Այս տեսակ յիշատակարաններու հետ գրեթէ նոյն ժամանակ կանգնուած են նաեւ Հանրապետութիւնը խորհրդապատկերող շատ աւելի հսկայ յիշատակարաններ, որոնց մէջ ամէնէն կարեւորներն են Բարիզի Ռէփիւպլիք ու Նասիօն և Լիօնի Ռէփիւպլիք հրապարակներուն վրայ կանգնուածները, գործեր զորս յղացող արուեստագէտները անմահացած են։ Բարիզի Ռէփիւպլիք հրապարակին վրայ կանգնուածը ունի 20-25 մէթրի չափ բարձրութիւն։ Մարմար քարէ կլոր պսակաւոր պատուանդանի մը վրայ Հանրապետութիւնը ներկայացնող 5-6 մէթրնոց հսկայաձեւ կին մը կանգնած է, աջ ձեռքով բարձր բռնելով խաղաղութեան նշանակ արմաւենիի ճիւղ մը, իսկ ձախ ձեռքը կը հանգչեցնէ օրէնքի տախտակներու վրայ։ Ատկէ վար պատուանդանին բոլորը երեք կիներ նստած են, Ֆրանսական հանրապետութեան երեք նշանաբանները խորհրդապատկերող, յատկանշական ու արտայայտիչ դիրքերու մէջ։ Պատուանդանին աւելի վարի մասին չուրջը 20ի չափ պղինձէ տախտակներ ագուցուած են, որոնք բարձրաքանդակներով այլ և այլ պատմական կարեւոր դէպքեր կը ներկայացնեն, ու ատոնց բարձրութեան հաւասարութեամբ հսկայաձեւ առիւծ մը կանգնուած է, որ խրոխտ դիրքի մը մէջ Հանրապետութիւնը ներկայացնող կնոջ նայած կողմը կը նայի բարձրագլուխ, արթուն, ուժեղ, վստահելի հսկողի մը նայուածքով։ Պատուանդանին վերի մասին վրայ կը գտնուի նաեւ Բարիզ քաղաքին զինանշանը՝ առագաստները ուռած, արագընթաց, ալիքներ պատռելով յառաջացող նաւու մը ներկայացումին մէջ, թթենիի ու արմաւենիի ճիւղերով շրջանակուած։ Բարիզի, ինչպէս ամէն քաղաքներու մէջ, ամէնէն մեծ կարեւորութիւն ունեցող յիշատակարանները այս երկու դասակարգին կը վերաբերին. Ֆրանսայի պաշտպանութեան զոհուած մարդիկներու ու Հանրապետութեան փառաւորմանը համար կանգնուածները, որոնք ինչպէս ըսինք, ազգային հանգանակութեամբ եղած են։ Ասոնցմէ վերջը կու գան մասնաւոր անձանցներու համար կանգնուածները, շատ անգամ հիացողներու, բարեկամներու նախաձեռնութեամբ ու ծախքով։

Բարիզ　Յ. ԿՈՄԻԿԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզին հինգշաբթի օրուան թիւին մէջ հրատարակուած հեռագիրներ.

Լուրէնսօ-Մարքէզ, 16 մայիս.—Ուրբաթ ու շաբաթ բուռն ընդհարում մը կատարուեցաւ Մէյֆքինկի մէջ, այն միջոցին երբ Վոնտէլվեց հրամանատարին օտար կամաւորներու գունդը յարձակեցաւ բնիկներու գիւղին վրայ և պարտաւորեց պաշտպանողները որ հեռանան անկէ։ Երկու կողմէն կատարուած հրացանաձգութիւնը շատ սաստիկ էր, բայց յարձակողները վրան գոց տեղ մը կենալու առաւելութիւնը ունեցան։ Բրէթորիայէն առնուած հեռագիրներու նայելով, շաբաթ գիշեր ճակատամարտը տակաւին կը շարունակուէր։ Այսօր կը ծանուցուի թէ Անգլիացիները յիսուն մեռեալ ունեցեր են, մինչդեռ Պօէրները և օտարական կամաւորները՝ երկու կամ երեք զինուոր։ Բորթուկալցիներու շրջանակներուն մէջ, սակայն, կ՚ըսուի թէ Պօէրներու կորուստը խիստ շատ է։ Հոս գտնուող կարգ մը անձեր որոնք Մէյֆքինկի ամրութիւնները տեսած են, կ՚ըսեն թէ Քէֆիրներու գիւղին գրաւումը վտանգի չենթարկեր անգլիական զինուորները, ուրիշ բան է եթէ պաշարումը շատ երկարի։

—Մալըրբյէն այսօրուան թուականով կը հեռագրեն թէ երէկ ճակատամարտ մը կատարուեր է Քարայքանի մէջ։ Մոռնինկ Բօսթի թղթակիցը գերի ինկեր է Պօէրներուն ձեռքը։ Անգլիացիները կ՚աշխատին նորոգելու երկաթուղիին կամուրջը։

Պէյրա.—Մայիս 4էն մինչեւ 10 ամէն օր հետզհետէ անգլիական զինուորներ հասան։ Ասոնք, Լոնտոնի ու Աւստրալիոյ կամաւորներ, չորս հազար հոգիի չափ էին։ Պուէնոս Այրէսէն Պէյրա ղրկուած արջառներ ճամբան փոթորիկի բռնուեր և հարիւրին վաթսունը կորնչեր են։

Նիւ-Եորք.—Պօէր պատուիրակութիւնը սա հեռագիրը ստացաւ Քրիւկէր նախագահէն.

«Ուղղամտութիւնը և արդարասիրութիւնը ձեզի հետ ըլլայ։»

Ուաշինկթըն.—Պօէր պատուիրակները ուրբաթ օրը կէս օրէն երեք ժամ ետքը հոս կը հասնին՝ ընկերակցութեամբ երեք ծերակուտականներէ, երեք երեսփոխաններէ և ուրիշ անձերէ բաղկացած յանձնաժողովի մը։ Պատուիրակները երկաթուղիի կայարանին մէջ պիտի ընդունուին երկու հարիւր հոգիէ կազմուած պատգամաւորներէ որոնք պօէր պատուիրակութեան պիտի հետեւին մինչեւ անոնց բնակելիք օթելը, ուր նոյն իրիկունը ընդունելութիւն մը պիտի կատարուի։ Շաբաթ օրը պօէր պատուիրակները այցելութիւն պիտի տան նախագահ Պ. Մաքքինլիի։ Կիրակի իրիկուն Օբէրայի թատրոնին մէջ Պօէրներուն ի նպաստ միթինկ մը կազմակերպուելով, բանախօսութիւններ պիտի արտասանուին։

Լուրէնսօ Մարքէզ.—Այն լուրը թէ Եօհաննէսպուրկի և Բրէթորիայի մէջ կիներէ զօրագունդեր պիտի կազմուի, հնարք մը կը նկատուի Պօէրներուն անձնասիրութիւնը գրգռելու համար։

—Թրանսվալի Խորհրդարանին մէջ գաղտնի վիճաբանութիւն մը կատարուած է թէ հա՞րկ է Եօհաննէսպուրկի հանքերը և գլխաւոր շէնքերը քանդել, երբ բրիտանական զինուորները մտնեն։ Վիճաբանութեան արդիւնքը յայտնի չէ, բայց օտար հանքատէրերու ներկայացուցիչները իրար անցած են և ազդու բողոքներ ըրած են իրենց հիւպատոսներուն։ Ազդեցիկ Պօէրները կ՚ընդդիմանան այդ տեսակ ծայրայեղ միջոցներու գործադրութեանը։

Ուաշինկթըն.—Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ Լուրէնսօ Մարքէզի մէջ կովի միսի պահածոներ վար դրուած ըլլան, ոչ ալ թէ տեղւոյն ամերիկեան հիւպատոսը այդ մասին պիտի բողոքէ։ Նոյն նախարարութիւնը կ՚ընդունի թէ Բորթուկալ իրաւունք ունի պատերազմի արգիլեալ նիւթ նկատել կարգ մը ապրանքներ և արգիլել անոնց փոխադրութիւնը Բորթուկալի ստացուածքներէն. նաեւ թէ Մ. Նահանգաց ու Բորթուկալի միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրութեան պայմանաժամը 1892ին աւարտած ըլլալով, Բորթուկալ առեւտրական ո և է յանձնառութեան մէջ չէ Մ. Նահանգաց հանդէպ։ Բորթուկալ կատարելապէս ազատ է ամերիկեան ամէն տեսակ ապրանքներ թող չտալ որ Ափրիկէի իր ստացուածքներէն անցնին. հետեւաբար ամերիկեան հիւպատոսը եթէ բողոքէ, կառավարութիւնը ոյժ պիտի չտայ անոր։

Լիզպոնա.—Բորթուկալի արտաքին գործոց նախարարը, այսօր, Երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարեց թէ անհիմն է այն լուրը, որուն համաձայն իբրեւ թէ Քրիւկէր նախագահը ծանուցած ըլլայ Բորթուկալի կառավարութեան Բրէթորիայի հիւպատոսին, որպէս զի Թրանսվալէն հեռանայ։ Ո և է միջադէպ չէ պատահած այն զեկոյցէն ետքը զոր Բորթուկալ Թրանսվալի ըրաւ՝ Պէյրայէն անգլիական զինուորներ անցնելուն դէմ։ Արտաքին գործոց նախարարը հաւաստեց թէ Լուրէնսօ-Մարքէզի մէջ արգելքի տակ առնուած են կարգ մը պաշարներ և հագուստներ, բայց դեռ վերջնական որոշում մը տրուած չէ և տակաւին խորհրդակցութիւն կը կատարուի որոշելու համար թէ ամէնքն ալ պէ՞տք է պատերազմի արգիլեալ նիւթ նկատել թէ ոչ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՏԵՒՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Լորտ Ռոպէրթս խղճի մտօք կը պատասխանէ այն ամէն նամակներուն, ինչ որ ալ ըլլայ անոնց պարունակութիւնը, և ուր որ ալ գտնուի ինք։ Ակումբի մը մէջ վերջերս քանի մը հոգիներ գրաւ մը կը բռնեն պատերազմին տեւողութեանը վրայ և, պատասխանը վճարուած հեռագիր մը ուղղելով Լորտ Ռոպէրթսի, կը հարցնեն թէ պատերազմը չո՞րս թէ վեց շաբաթէն պիտի աւարտի։ Լորտ Ռոպէրթս սապէս կը պատասխանէ.

«Կը ցաւիմ թէ պիտի չկրնամ պատասխանել ձեր հարցումին։ Հիմակուհիմա անկարելի էր գուշակել թէ ե՞րբ պիտի աւարտի պատերազմը։»

ՊՕԷՐ ՁԻՆՈՒՈՐՈՒՀԻ ՄԸ

Դեռատի կին մը գտնուեցաւ Եօհաննէսպուրկի պօէր զօրախումբին մէջ որ Կլէնքոյ բանակած էր։ Քննութիւն մը կատարուելով սա արդիւնքը ձեռք բերուեցաւ. — Այդ կնոջ ամուսինը պատերազմի երթալու պարտաւորուած ըլլալով, կինը էրիկ մարդու հագուստ հագաւ ու զինուոր գրուեցաւ։ Բաւական քաջութեամբ կռուեցաւ Սբիօն-Քոբի մէջ։ Վերջերս միայն հասկցուեցաւ անոր կին ըլլալը. հետեւաբար իր տունը ղրկուեցաւ։ Մեկնած ատենը ճառ մը խօսեցաւ կայարանին մէջ խռնուած բազմութեան, խրախուսելով որ շարունակեն պատերազմը. ըսաւ թէ նախամեծար համարած էր իր երկրին համար կռուիլ, քան թէ հիւանդ մնալ իր տունը։

ՊՕԷՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Պօէր պատուիրակութեան պետ Պ. Ֆիշէր սա յայտարարութիւնը ըրեր է Նիւ-Եորքի մէջ. — «Պատուիրակութիւնը կ՚ուզէ կոչում ընել՝ ամերիկեան ժողովուրդին զգացումներուն և բանականութեանը։ Եկած ենք հաշտութիւն ուզելու, բայց ոչ թէ ամէն տեսակ պայմաններով ընդունելի հաշտութիւն մը։ Չենք ուզեր որ մեզ մորթեն։ Կը խնդրենք ձեզմէ որ ուսումնասիրէք մեր դատը, և եթէ արդար է, ձեր աջակցութիւնը կ՚ուզենք. եթէ անիրաւ է պիտի հաւանինք իբրեւ գերի նկատուելու։ Ո՛չ ես և ոչ ալ պաշտօնակիցներս կրնանք յայտնել թէ ի՛նչ ընելու միտք ունինք, բայց բաւական լիազօր իշխանութեամբ եկած ենք։ Ըսուեցաւ որ Անգլիա եթէ տիրէ Թրանսվալի, Պօէրները խմբովին Մ. Նահանգները պիտի գաղթեն։ Կարելի է որ քանի մը հոգի գաղթեն, բայց մենք իբրեւ ժողովուրդ շատ բաղձացող չենք հեռաւոր ծովեր ճամբորդելու։ Մենք արմատ ձգած ենք մեր հողին մէջ։»

ԴԷՊ Ի ԹՐԱՆՍՎԱԼ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Թրանսվալ արշաւելու զինուորական գործողութիւնները պատրաստուած են։ Լորտ Քիչնէր պիտի հրամայէ Թրանսվալի վրայ քալելիք զօրախումբին. իսկ այդ միջոցին Լորտ Ռոպէրթս Քրոնշթատի մէջ պիտի սպասէ պաշարներու և ռազմամթերքներու ժամանումին։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Անգլիացի Քարինկթըն զօրավարը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, զօրախումբով մը Պէյրա ղրկուած էր, անկէ՝ Բորթուկալի երկաթուղիով Թրանսվալի հիւսիսային կողմը երթալու համար։ Պէյրայի Բորթուկալի կառավարիչը, Անգլիացիներուն ի պատիւ տրուած սեղանի մը առթեւ, ճառ մը խօսելով ըսեր է թէ ուրախ է անգլիացի սպաներու սեղանակից գտնուելուն համար։ «Ազգերու պատմութիւնը, յարեր է կառավարիչը, բնաւ չէ տեսած երկրի մը ու իր գաղթավայրերուն միջեւ միաձայնութեան և համաձայնութեան այդչափ խանդավառ ցոյց մը։ Անգլիոյ բարեկամները ըլլալով, ինչպէս միշտ այնպէս եղած ենք, առանց այս տեսակ իրագիտութեան մը պիտի չկրնայինք երբեք ըմբռնել անկլօ-սաքսոն ցեղին չքեղ միաբանութիւնը։ Բորթուկալ, գիտնալով այդ ճշմարտութիւնը, ոչ միայն կը շնորհաւորէ իր նախկին դաշնակիցը, այլ նաեւ մասնակից կ՚ըլլայ անոր ուրախութեան, վասն զի մեծ բարեկամ մը ունենալը ինքնին մեծութիւն մը կը նշանակէ։»

ԵՐԵԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 20 մայիս.—Լրագիրները կը հրատարակեն Քրոնշթատէն առնուած հետեւեալ հեռագիրը,— Տիւիթ պօէր զօրավարը լուր տուած է անգլիական զօրքերուն ընդհանուր հրամանատարին թէ պատրաստ է անձնատուր ըլլալ իր հրամանին տակ եղած զինուորներով, սակայն մէկ քանի պայմաններով որոնց վրայ հաւանականաբար պիտի համաձայնին։

Բրէթորիա.—Քրիւկէր նախագահը հաղորդած է օտար հիւպատոսներուն թէ Եօհաննէսպուրկ պիտի պաշտպանուի։ Քրիւկէր նախագահը կը յայտարարէ թէ անհատներու կամ ստացուածքներու ըլլալիք վնասներուն առթիւ և ոչ մէկ պատասխանատուութիւն կը ստանձնէ։ Քրիւկէր նախագահը առաջարկեց Լորտ Ռոպէրթսի որ գերիներուն փոխանակութիւն կատարուի։

Նիւ-Եորք.—Լուրէնսօ-Մարքէզէն Նիւ-Եորք Հէրըլտի կը հեռագրեն. — Թրանսվալի կառավարութիւնը որոշեց Լորտ Ռոպէրթսի պաշտօնական զեկոյց մը ղրկել, խնդրելով թշնամութեանց դադարումը և Նաթալէն ու Բարեյոյսի գաղթավայրէն եկած պօէր պատերազմիկներուն համար երաշխաւորութիւններ։ Երբ այս առաջարկը մերժուի, Թրանսվալի կառավարութիւնը հանքերը օդը պիտի հանէ և Եօհաննէսպուրկ պիտի քանդուի։

ՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՅՑԿԵՐՈՅԹԸ.—Պ. Չէմպըրլէն չորեքշաբթի իրիկուն Լոնտոնի մէջ նախագահեց միութենականներու ակումբին կողմէն տրուած սեղանի մը ի պատիւ գանձային նախարար Պ. Պալֆուրի։ Ներկայ էին Տըվընշայրի դուքսը, պատերազմական նախարար Լորտ Լանստաուն և ուրիշ երեւելի անձնաւորութիւններ։ Աղանդերի ատեն Պ. Չէմպըրլէն բաժակ պարպեց Պ. Պալֆուրի կենաց, մեծապէս գովաբանելով զայն։ «Երեսփ. Ժողովին և ոչ մէկ կուսակցապետը, յարեց Պ. Չէմպըրլէն, այս դարուն մէջ, այսչափ չէ գրաւած ամբողջ Ժողովին յարգանքը։ Մնաց որ Անգլիոյ մէջ անձ մը Պ. Պալֆուրի բարձր դիրքին հասնելու համար պէտք չէ՞ որ ինքն ալ իր մէջ բացառիկ յատկութիւններ ունենայ։» Գաղթային նախարարը խօսքը աւարտելով գովաբանեց միութենական դաշնակցութիւնը որ ըստ Անգլիոյ տէրութեան փրկութեան լաւագոյն միջոցն է։ Պ. Պալֆուր երբ ոտքի ելաւ պատասխանելու, համակրական ջերմագին ցոյցերով ընդունուեցաւ։ Գանձային նախարարը ըսաւ թէ Պ. Չէմպըրլէնի ճառը իր միտքը տասնչորս տարի ետ տարած է, այն միջոցին երբ միութենական դաշնակցութիւնը կազմուեցաւ։ «Եթէ այդ թուականը, յարեց Պ. Պալֆուր, բեղուն ու բարեբաստիկ եղած է, պատճառը այն է թէ հիմա զիս շրջապատողներուն նման պաշտօնակիցներ ունեցած եմ։ Մեր հակառակորդները նոյնատարր կուսակցութիւն մը կը կազմեն. բայց անոր մէջ կարծիքի ու գործի մեծ ներդաշնակութիւն մը չենք տեսներ։ Կազմակերպութիւնը միայն նոյնատարր է։» Տըվընշայրի դուքսն ալ գովաբանելով միութենական դաշնակցութիւնը ըսաւ.— «Ներկայ պատերազմը անհրաժեշտ է և անխուսափելի և կը կազմէ այն գինը զոր բրիտանական տէրութիւնը պիտի վճարէ իր մեծութեանը և գոյութեանը համար։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Պէրլինէն չորեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.

«Վիլհէլմ կայսրը հեռագիր մը ուղղեց Հէսի մեծ դուքսին, այն այցելութեան առթիւ զոր գերման թորփիլանաւերու նաւաբաժին մը կատարեց Ռէն գետն ի վեր ելլելով մինչեւ Պինկէն, և ուր ընդունուեցաւ մեծ դուքսին կողմէ։ Ահաւասիկ այդ հեռագիրը.

«Ջերմագին շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ Ձեր Արքայական Բարձրութեան այն սիրալիր ու հայրենասիրական ընդունելութեան համար զոր Հէս՝ Ձեր Բարձրութեան անձնապէս մասնակցութեամբը՝ ըրաւ Ռէնի թորփիլանաւերու նաւաբաժնին։ Հակառակ ամէն արգելքներու այդ նաւաբաժինը մինչեւ Գերմանիոյ ներսերը՝ շատ հեռուն կ՚երթայ։ Համոզուած եմ թէ գերման իշխաններուն ազգային վարչութեանը տակ նոյն եղանակով հետզհետէ պիտի զարգանայ խանդավառութիւնը և մտացի շահագրգռութիւնը զոր գերման ժողովուրդը կը տածէ ծովի վրայ մեր գործին. ատիկա պիտի կատարուի մեր երկրին օգտին համար, երկիր մը որ թէ՛ ծովի և թէ ցամաքի վրայ յարգանք կ՚ազդէ։»

—«Նիմացայցի խորհրդարանական յանձնաժողովը մեծ փոփոխութիւններ ըրաւ նաւատորմի ծրագրին մէջ, փոփոխութիւններ որոնք աւելի այդ ծրագրին ձեւին կը վերաբերին։ Օտար ջուրերու մէջ յածաւորականներու թիւը աւելցնելու մասին կառավարութեան ըրած առաջարկութիւնը մերժուեցաւ. բայց միւս կողմէ համաձայնութիւն գոյացաւ կրկնապատկելու գերման ջուրերու մարտանաւերուն թիւը որ պիտի բաղկանայ երկու նաւաբաժինէ՝ իւրաքանչիւրը տասնըեօթը զրահաւորով և պէտք եղածին չափ յածաւորականներով։»

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ծերակոյտը ընդունեց այն ծրագիրը որով Հոլանտին նման որուն նկարագրութիւնը ժամանակին հրատարակեցինք, ընդծովեայ հինգ շոգենաւեր պիտի շինուին՝ իւրաքանչիւրին ծախքը 3400 անգլիական ոսկին չանցնելու պայմանով։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ.—Տէյլի Քրոնիքըլ կ՚իմանայ թէ Վիքթորիա թագուհիին աչքերուն վիճակը հետզհետէ մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Բան մը չի կրնար կարդալ. հետեւաբար ուրիշները իրեն կը կարդան նամակները ու հեռագիրները։ Թագուհին նոյնպէս չի կրնար գրել և միայն ստորագրութիւնը դնելու համար գրիչը ձեռքը կ՚առնէ։ Վերջերս օտարազգի նշանաւոր ակնաբոյժ մը հրաւիրուեցաւ խորհուրդ հարցնելու համար. բայց արդիւնքը շատ քաջալերիչ չեղաւ։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ.—Թիէն Ձինէն կը հեռագրեն թէ Չինացիները նորէն Քրիստոնեաներ սպաններ են։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ.—Բրաչուէն կը հեռագրեն թէ յիսուն հոգի ղրկուեր են ոսկիի հանքերը պաշտպանելու համար։ Երեք հարիւր յիսուն հոգի ալ Քումասի պիտի ղրկուին։ Ճակատամարտ մը անխուսափելի է։ Ատանսի ցեղը զէնքի դիմած է Անգլիոյ դաշնակից ցեղի մը դէմ. կացութիւնը շատ ծանր է։

ՆԻԿԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ.—Մ. Նահանգաց Ծերակոյտի յանձնաժողովը որոշեց որ Նիկարակուայի ջրանցքը շինուի։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԷՆ կը հեռագրեն թէ ոճրագործները փոխադարձաբար յանձնելու համար նոր դաշնագրութիւն մը կնքուած է Մ. Նահանգաց և Զուիցերիոյ միջեւ։

ՄԱՐՈՔ.—Մարոքի խնդրին համար խառնաշփոթութիւններէ կը վախցուի, կ՚ըսէ Բարիզէն աօջի օրուան թուականով հեռագիր մը.

Ֆռանքֆուրթէր-Ցայթունկ կ՚ըսէ որ՝ եթէ Ֆրանսա իր յառաջխաղացութիւնը շարունակէ, Անգլիա որոշած է Թանժէրը գրաւել։

ԲՐԱԿԱՅԻ Քաղաքապետական Խորհուրդէն պատգամաւորութիւն մը Արուեստահանդէսը այցելելու համար Բարիզ պիտի գայ։

ԻՏԱԼԻՈՅ Նոր Երեսփ. Ժողովին գումարումը որոշուած է յունիս 16ին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.—Ճապոնի կայսրը Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի, Արեգական պատուանշանի մեծ ժապաւէնը շնորհեց։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ պաշտօնապէս կը հեռագրեն թէ մէկ միլիար փրանքի սպանիական փոխառութիւնը որ ծխախոտի մենավաճառով երաշխաւորուած է, յունիս 4ին հրապարակ պիտի հանուի հարիւրին 85 ով։

ՍՕՖԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Պ. Իվանչովի նախարարութիւնը մօտ ատենէն պիտի հրաժարի և Սապրանիէն պիտի գումարուի։

ՀՌՈՄԷՆ կը հեռագրեն թէ ժողովուրդին համար անակնկալ մը չեղաւ Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովը լուծող արքայական հրովարտակը։ Քաղաքական զանազան կուսակցութեանց պատկանող լրագիրները ատիկա միաձայն կը հաստատեն, միանգամայն տարբեր և և իրենց կուսակցութեան նպաստաւոր կերպով մեկնելով այն պատճառները որոնք հարկադրեցին որ նախարարութիւնը թագաւորին առաջարկէ Ժողովին լուծումը։ Չափաւոր և նախարարական կուսակցութեան օրկանները ընդհանրապէս կը գովեն այս միջոցը, որ անհրաժեշտ էր խորհրդարանական կացութեան հետեւանքով և որ Խորհրդարանին նպաստաւոր ամէն ինչ կ՚արգիլէր. բայց այս լրագիրներէն ոմանք, ի մէջ այլոց Թրիպունա, կը հարցնեն թէ ընդհանուր ընտրութիւնները պիտի լուծե՞ն այս խնդիրը, որուն լուծումը տարիէ մը ի վեր երկրին քաղաքական և խորհրդարանական կացութիւնը կը խռովէ։ Յիշեալ լրագիրը կ՚ըսէ թէ քանի որ պէտք եղաւ լուծումը և ընդհանուր ընտրութիւնները, ջանք մը ըլլայ ընտրողներուն կոչում մը ընել որպէս զի քուէ տալու եղանակով բացորոշապէս յայտնեն թէ ինչ տեսակ տարրեր կ՚ուզեն որ բաղկանայ նախարարութիւնը։ Ծայրագոյն ձախակողմի թերթերը գոհունակութիւն կը յայտնեն որ ընտրութեան ձեռնարկուած է, վասն զի կը կարծեն թէ Յունիս 16ի Երեսփ. Ժողովին մէջ իրենց կուսակցութիւնը աւելի բազմաթիւ պիտի ըլլայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ լրագիրները Պ. Չէմպըրլէնի կողմէ երկուշաբթի Երեսփ. Ժողովին ներկայացուած Աւստրալիոյ դաշնակցութեան օրինագիծը արտատպելով, ամէնքն ալ իբրեւ անհամաձայնութեան գլխաւոր կէտ կը նկատեն 74 դ յօդուածին մէջի վերաքննիչ ատեանին խնդիրը, որ կը վերաբերի աւստրալեան բարձրագոյն ատեանի մը հաստատութեան, մինչդեռ գաղթային նախարարը կ՚առաջարկէ անգլիական վերաքննիչ ատեանին պահպանումը։ Սթանտըրտ կը յուսայ որ Աւստրալիացիները պիտի չուզեն Դաշնակցութեան առաջարկը դերեւ հանել, անհամաձայնութեան այս միակ կէտին վրայ պնդելով, Թայմզ միշտ Պ. Չէմպըրլէնի տեսակէտին կողմը կը յարի։ Տէյլի Մէյլ ընդհակառակը կը կարծէ որ եթէ Աւստրալիացիները իրենց յատուկ բարձրագոյն ատեանի մը խնդիրքին վրայ պնդեն, հաւանականաբար Անգլիա պիտի տեղի տայ։ Տէյլի Նիւզ կը կարծէ թէ, խնդիրը լաւ կերպով լուծելու համար, կամ պէտք է վերաքննութեան և նոր վերաքննիչ ատեանի մը կազմութեան վերաբերեալ յօդուածը ջնջել, և կամ այդ յօդուածը բոլորովին վերցնել և վերաքննիչ ատեանի խնդիրը Աւստրալիոյ Դաշնակցութեան Խորհրդարանին ձգել։ Տէյլի Քրոնիքըլ կը մեղադրէ Պ. Չէմպըրլէնը թէ կ՚ընդդիմանայ Աւստրալիացի ընտրողներուն կամքին։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը առաջին ընթերցմամբ քուէարկեց ծրագիրը, բայց ատիկա ձեւակերպութիւն մըն է, վասն զի երկրորդ ընթերցման պահուն է որ ո և է օրինագիծի էական մասին վիճաբանութիւնը կը կատարուի։

ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը յայտարարեր է Հունգարական պատուիրակութեան յանձնաժողովին թէ Ռուսիա բնաւ չի խորհիր հիմնական ո և է կարգադրութիւններ ընել Պուլկարիոյ հետ։ Ռուսիա միայն պուլկար կառավարութեան մէկ բաղձանքին պատասխանած է մասնագէտ մը ղրկելով՝ ուսումնասիրելու Պուլկարիոյ ելեւմուտքը։ Արտաքին գործոց նախարարը յարեր է թէ Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարին Բեդերսպուրկ այցելելը՝ Ռուսիոյ զինուորական հաստատութիւնները ուսումնասիրելու նպատակով է միայն։ Պուլկար սպաներուն Ռուսիոյ բանակին մէջ ընդունուիլը զարմանալի բան մը չէ, քանի որ Պուլկարիա նաեւ սպաներ ղրկած է Աւստրիա, Գերմանիա ու Ֆրանսա։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքէն կը գրեն Բոլիթիշէ Քօրէսբօնտէնցի.—Այն պարագան թէ Յունաստանի արքայական գերդաստանը ներկայացուցիչ չէ ղրկած Գերմանիոյ գահաժառանգին չափահասութեան մտնելու հանդէսներուն, քանի մը շրջանակներու մէջ այնպէս մեկնուած է թէ պաղութիւն մը կայ երկու արքունիքներուն միջեւ։ Այս մեկնութիւնը սխալ է։ Կոստանդինոս իշխանը որ այդ նպատակով Պէրլին պիտի երթար, չկրցաւ՝ իր քրոջ՝ Մարիա իշխանուհիին ամուսնութեանը պատճառով։ Երկու արքունիքներուն յարաբերութիւնները վերջին տարիներս աւելի մտերմացած են։ Կ՚ըսուի թէ Կոստանդիանոս իշխանը յունիսին Բոցտամ երթալով Վիլհէլմ կայսեր կողմէ պիտի հիւրընկալուի։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Պարսից Շահը ապրիլ 29ին (Հ. Տ.) Դուբէժ ժամաներ է։ Ն. Վեհափառութիւնը դիմաւորելու գացեր էին Արսէնիէվ ծովակալը և ուրիշ պաշտօնատարներ։

ԱԹԷՆՔԻ Մետրապոլիտը չորս լեզուէ գրուած աւետարան մը նուիրեց Մարիա իշխանուհիին, և անոր ամուսնոյն Եօրկէյ մեծ դուքսին ալ ոսկի խաչ մը։ Եօրկէյ մեծ դուքսը 10,000 դրախմի պարգեւեց Աթէնքի աղքատներուն և 4000՝ Ամֆիթրիթ զրահանաւակին նաւազներուն։ Եօրկիոս թագաւորին մէկ հրամանագրով 1900ի ելմտացոյցէն 400,000 դրախմի յատկացուեցաւ իբրեւ օժիտ Մարիա իշխանուհիին։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ Թագաւորը յուլիսին Աթէնք պիտի այցելէ։

ՏՈՔԹ. ՆԻՒՎՎԱՊ ԱԼԻ
ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՑԻ ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Հնդկաստանցի նշանաւոր ակնաբոյժ Նիւվվապ Ալի խան, որ երկար ատենէ ի վեր ակնաբուժութեան արհեստը կատարեալ ճարտարութեամբ ի գործ դրած է օտար երկիրներու և մանաւանդ կայսերական նահանգներու մէջ, և ամէն տեսակ հինցած և նոր աչքի հիւանդութիւնները դարմանած է կատարեալ յաջողութեամբ, այս անգամ Հնդկաստանէն վերադարձած ըլլալով Բերա, Թէքքէ Ճատտէսի 63 թիւ տանը մէջ հաստատուած է։ Ամէն առտու ժամը երկուքէն մինչեւ ինը հիւանդներ կ՚ընդունի, նմանապէս Չարեքշաբթի և Շաբաթ օրերը երկուքէն մինչեւ ինը ձրիաբար կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ 580 17—30

տուած է Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի։

—Միր լրագիրը ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Պուլկարիոյ պանքան պատրաստած եռեսուն միլիոն Փր.ի պանքանոտներէն կէսը միայն շրջաբերութեան հանած է, մնացածն ալ տարւոյս վերջին պահելով և հաշուելով որ աժիոն հարիւրին տասներհինգը պիտի չանցնի։ Միր կ'ըսէ թէ պուլկար վաճառականները կը գանգատին ոսկիի նուազութենէն և կը կարծեն թէ աժիոն հարիւրին 15ը պիտի անցնի։

ՍԻԼԱՆԻԿԻ անգլիական նաւակատունը, կ'ըսէ Սէրվէթ, վերցուած է։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը արգիլեց օթէլներու մէջ ամուսնութեանց կատարումը։

ՏԱՐՄԱՈՒԹԷՆ (Անգլիա) կը հեռագրեն Մայիս 4)17 թուականով թէ օսմանեան Իզմիր շոգենաւը, ուր կը գտնուի Քալաու ֆոն Հօֆէ փաշա՝ Քիլ (Գերմանիա) երթալու համար, իր ճամբէն շեղեր է անգլիական նոյն նաւահանգիստը յանձնելու համար նաւաբեկութենէ ազատած ֆրանսացի տասը նաւազներ, որոնք Պուէսք անուն առագաստանաւին կը վերաբերին։ Պուէսք փոթորկի մը պատահուն ընկղմած էր։ Նաւազները մակոյկի մը մէջ նետուելով երեք օր ու երեք գիշեր ծովին վրայ տատանած էին՝ ամէն տեսակ նեղութեանց ենթարկուելով և իրբեւ կերակուր հում ձուկ միայն ուտելով։ Ատոնք Քարտիֆ տարուեր են, անկէ Ֆրանսա դրկուելու համար։ Իզմիր ճամբան շարունակեր է։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ կուսակալ Խալիտ պէյ քննական պաշտօնէ ելած ըլլալով, Մարտին գացեր է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Իսկիշէհրի մէջ պատահած երկրաշարժէն երկաթուղիի կայարանին և յարակից շէնքերուն պատերը ճեղքուեր և վեց ծխնելոյզներ փլեր են։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ ուրբաթ իրիկուն սեղան մը տուեր է ի պատիւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի։ Ներկայ գտնուեր են Ֆրանսայի բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն ոմանք և դեսպանական մարմինը։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Քրուբի զինագործարանին պաշտօնեաներէն Պ. Մաչքէ երէկ իրիկուն Տարտանէլ գնաց, աչքէ անցընելու համար օսմ. այն ութ զրահաւորները որոնք պիտի նորոգուին։ Պ. Մաչքէ տեղեկագիր մը պիտի պատրաստէ։

ՔԱՐԱՓՆԵՐՈՒ տնօրէն Պ. Կաւնէ երէկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Քարափներու գնման մասին կազմուած յանձնաժողովը թէև երէկ պիտի գումարուէր, սակայն զանազան պաշտօնարաններէ ուզուած տեղեկութիւնները հաղորդուած չըլլալով, նիստը այս օրուան յետաձգուեցաւ։

ԹԷՀՐԱՆԻ օսմ. դեսպան Շէմսէտտին պէյ քանի մը օրէն մայրաքաղաքս կը ժամանէ,

ԻՒՆԵԱՅԻ մէջ ուրբաթ գիշեր երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՊԷԼՃԻՔԱՅԻ կառավարութիւնը իր դեսպանատան համար Թագսիմի կողմը գնած շէնքին 300,000 Փր. վճարեր է։

ՍԱՄՈՍԻ իշխան Քօսթաքի պէյ երէկ տեսակցեցաւ դատական նախարարին հետ։

ՀԵԼԼԷՆ կառավարութիւնը պիտի խնդրէ Բ. Դուռնէն որ առեւտրական դաշնագրութեան պայմանաժամը մինչեւ տարւոյս վերջը երկարէ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպանատան գործակատարը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԴԻՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ.—Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները և Ռուսիոյ դեսպանատան գործակատարը երէկ Աւստրիոյ դեսպանատունը երթալով, տեսակցեցան դեսպան Պառոն Գալիչէի հետ։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ ՊԱՆՔԱՆ.—Թուրք լրագիրները կը պատմեն թէ Միտիլլիի Պանքային արկղին պաշտօնեաներէն մէկը վերջերս երեք կեղծ չէքերու միջոցաւ 1,200 ոսկի չորթեր և հինգշաբթի օրը Արեւելեան ճեպընթացով Վիեննա փախեր է։ Միտիլլիի Պանքային դիմումին վրայ, ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ հելլենական փոխ-հիւպատոս Պ. Կիքա մեռեր է։

ՊԱՎԻԷՐԱՅԻ աշխարհագրական Ընկերութեան թղթակից-անդամ կարգուած է կայս. Թանգարանին պաշտօնեայ և Ֆէնէրի Յունաց վարժարանին ընդհանուր պատմութեան ուսուցիչ Վասիլ Միսթաքիտի էֆ.։

ԱՏԱԼԻՈՅ կառավարիչի փոխանորդ կարգուած է տեղւոյն հաշուակալ Հագգը էֆէնտի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Երէկ ժամ 8ին մօտ դեռատի քրիստոնեայ կին մը կամուրջէն Սկիւտարի շոգենաւը մտած պահուն ծովը ինկաւ և անյայտ եղաւ. Թէև խուզարկութիւններ կատարուեցան, սակայն կարելի չեղաւ գտնել։ Տասը վայրկեան վերջը դիակը տեսնուեցաւ ծովին երեսը։

—Համեր շոգեմակոյկը երէկ Գարաքէօյի կամուրջին տակէն անցած ատեն, Ֆոտօքոլօ Մանկօ Ընկերութեան մավունան անոր զարնուեցաւ։ Շոգենաւը թէև վնասուեցաւ, սակայն կրցաւ ճամբան շարունակել։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.—Բեռա շոգենաւով երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին 44 գերման զբօսաշրջիկներ։

ՈՃԻՐ.—Տօլապ Տէրէի բնակիչներէն ձկնորս Արթին ասլի գիշերը Պիւլպիւլ Տէրէի կողմը գլխարկավաճառ Օննիկի խանութը նստած էր վիրաւոր։ Ոստիկանները տեսնելով քննութիւն կատարեցին և հաստատեցին թէ Արթին, Ֆէրիտէնէն անցնելու միջոցին, երեք անծանօթ անձերու կողմէ սրունգէն վիրաւորուած է։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ չարագործները ձերբակալելու համար։

ՎԻՇԻՆ ԳՐՊԱՆԻ ՄԷՋ

Երբեք համբորդութիւնները հիմնական չափ արագութեամբ և յաճախակի չեն կատարուած։ Երկաթուղի, հեծելանիւ, ինքնաշարժ կառքեր կը ցուցնեն հին առածին ճշմարտութիւնը թէ «կեանքը համբորդութիւն մըն է»։ Ամէն բան աղէկ պիտի ըլլար, եթէ ապահով ըլլայինք թէ ամեն տեղ կրնանք գտնել, եթէ ոչ մեր հանգիստը, գոնէ առողջութիւնը կարենալ պահելու միջոցները։ Քանի անգամներ երբոր գիւղի մը մէջ Վիշիի ջուր կը խնդրուի,—Սէլեսթէն, Կրանտ Կրիյիլ և Օբիթալի հռչակաւոր աղբիւրներէն,—որուն սրուակին բերանին վրայ իբր ապահովութիւն երաշխաւորութեան Վիշի Էթա բառերը կան, այն ատեն միայն կը տեսնենք որ անկարելի է այդ ջուրերէն գտնել, և շատ մը անխիղճ վաճառողներ կը ջանան անոր տեղ ջըել ուրիշ ջուրեր, պիտակները նմանցնելով, և հասարակութեան վստահութիւնը չարաչար գործածելով։ Ուրեմն պէտք է այս ջուրերը մերժել և ինքնիրեն վայրկենապէս պատրաստել Վիշիի ջուրը, որ վերոյիշեալ աղբիւրներուն արտադրութիւնն է. 3 կամ 4 քոմբրիմէ կը բաւեն մէկ գաւաթի մը համար, որով միեւնոյն ժամանակ խնայողական ալ է, որովհետեւ հարիւր քոմբրիմէ պարունակող սրուակ մը մի միայն երկու ֆրանք կ'արժէ. Հասարակութիւնը կեղծերէն զգուշացնելու համար, պէտք է յիշենք թէ Վիշի Էթայի քոմբրիմէները թիւղերով չեն ծախուիր այլ 100 քոմբրիմէ պարունակող սրուակներով որոնք Վիշի Էթա մարքան կը կրեն։ Պէտք է պահանջել Վիշիի քոմբրիմէները, զորս կը վաճառէ Պ. Բրիւնիէի, (M. Prunier, 6, Rue de la Tacherie, Paris)։ Կը ծախուին նաեւ առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

VIN & SIROP DE DUSART

Որչա՛փ մանկամարդ աղջիկներ՝ որոնք ի սկզբան զուարթ ու թարմ, երթալով կը տժգունին ու կը հիւծին, այնքան արագ է անոնց զարգացումը։ Անոնց շատ տկար միսերը դժուարաւ կը բռնեն մարմնին ծանրութիւնը և ատոր հետեւանքով մարմինը կը ծռի ու տգեղ հակումներ կ'առնէ։ Պատանեկութեան շրջանն է աս, ուր աղջիկը կին պիտի ըլլայ, ուր գործարանները բաւական պէտք մը ունին փոսֆաթ տը չօի։ Բժիշկը կը դիմէ այն ատեն Տիւզառի Լաքթօֆոսֆաթ տը չօ պարունակող գինիին կամ օշարակին, որ անհրաժեշտ սնունդ մըն է ոսկորներու և միսերու կազմութեան, ատոնց աճումը չի կրնար տեղի ունենալ առանց անոր։

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Գարունը եկաւ և հակառակ այդ եղանակին մեղմ ու քաղցր ազդեցութեան, ձմեռն ալ եկաւ մեր շիք երիտասարդներէ շատերուն գլխուն, որոնց մանաւանդ այս եղանակին հագուելու և շքուելու համար միշտ տրոփող սիրտը, աւա՜ղ, դրպանը ծակ բաճկոնով մը ծածկուած է յաճախ։

Բայց ամէնէն հարուստ դրամատէրներէն սկսեալ ամէնէն փոքր ամսականով պաշտօնեաները անգամ, դրամ շահին ու չշահին, պիտի օրհնեն Հաճի Շահին հայ վաճառատունը ուր ամենադիւրամատչելի գիներով կարելի է վայելչօրէն հագուիլ։ Եւ ինչպէս որ քիչ մը վերը կ'ըսէինք, չի կարծուի բնաւ թէ աժան, ամենաաժան գիներով և փոքր շահով աշխատող այդ հանդերձեղէնի վաճառատունը միայն համեստ պիւտճէի տէր երիտասարդները հագուեցնելու կարող է։ Հաճի Շահին արժանի է ծառայել նոյն իսկ Պարսից Շահին, և անոր գործածած բազմաթիւ աշխերտները և վարպետները թէ՛ ձեւի և թէ ճաշակի տեսակէտով, վար չեն մնար Բերայի հանդերձեղինաց լաւագոյն վաճառատանց վարպետներէն։

Պէտք չէ մոռնալ որ եթէ Հաճի Շահին պատրաստ հագուստներու ամենընտիր և աժանագին մթերք մը ունի, այդ բանը չարգիլեր որ եթէ մէկը հաճի, Հաճի Շահին չի նայիր փոքր շահին, և չափի վրայ ալ հագուստներ կը պատրաստէ որոնց վրայ կարելի չէ զմայլիլ եթէ նոյն իսկ տարիներ վերջը, գործածուելով, գործածուելով, ըլլան այլ եւս անշահ, հին։ Դիմել Կ. Պոլիս, Հաճօբուլօ Խան։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Այս գիշեր գեղեցիկ ներկայացում մը բոլորովին նոր ծրագրով։ Սիրքի Տնօրէնութիւնը շատ լաւ գաղափար մը ունեցած է իր սովորական խումբին վրայ աւելցնելով կարգ մը արուեստագէտներ ալ, որոնք այնչա՛փ մեծ փայլ մը կուտան ներկայացումներուն։ Առաջիկայ շաբաթ օր արտակարգ կարգի երեկոյթ ի նպաստ Մարթինեց քոյրերու. Սպանիացի պարուհիներ որոնք մոլեգնութեամբ կը ծափահարուին ամէն ներկայացման։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երուսաղէմի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ Ապրիլ 24 թուականով. «Աշխարհամատրան կիրակին՝ Փրկչի Յարութենէն տասներհինգ օր ետքը, մեծ նշանակութիւն ունի, մանաւանդ Երուսաղէմի համար, ուր Առաքեալները՝ նորածիլ քրիստոնէութեան մատուռը հաստատեցին Սիոնի վերնատունը եկեղեցի օրհնելով՝ որ Աշխարհամատուռ կոչուեցաւ՝ իբրեւ ժողովատեղի ամէն հաւատացեալներու, ինչպէս կ'աւանդէ Սուրբն Կիւրեղ Երուսաղէմացի եւ ինչպէս կը բացատրեն օրուան գեղեցիկ շարականները որոնց յայտնի չէ հեղինակը։

«Ս. Յակոբեանց Պատ. Միաբանութիւնը, ինչպէս ամէն տարի ըստ սովորութեան, նոյնպէս և այս անգամ շատ շքեղ կերպով տօնեց այս կիրակին Ս Յարութեան Տաճարին մէջ իբրեւ տարեկան հանդէսներու վերջինը Ս. Գերեզմանին շուրջը, թէպէտ դէս ու դէն դեռ կը նշմարուէին Ուխտաւորի դէմքեր, սակայն թէ տեղացի ազգայիններով և թէ օտարազգի հանդիսատեսներով Սրբավայրը լեցուած էր։ Հրաշափառի հանդէսը, շաբաթ իրիկուան հանդիսաւոր ժամերգութիւնը Ս. Յարութեան Տաճարին վերնատան մէջ կիրակի առտու, և, ժամերգութենէն ետքը եպիսկոպոսական Ս. Պատարագը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ մեծ փառաւորութեամբ կատարուեցան ներկայութեամբ Միաբանական խումբին և հանդիսապետութեամբ Տ. Ղեւոնդ Եպիսկոպոսի որ Ս. Պատարագի ատեն օրուան տօնին համառօտ մէկ բացատրութիւնը ըրաւ Գիրքի ընթերցումէն ետքը։

«Գիշերը վեց ժամ տեւեցին առտուան բոլոր արարողութիւնները։ Նոյն օրը առտուն, ու նախընթաց շաբաթ իրիկունը փակ կը մնայ Ս. Յակոբայ Տաճարը։

«Նոյն կիրակի իրիկունը Ս. Յակոբայ Տաճարին մէջ, ժամերգութենէն ետքը, համօրէն ննջեցեալներու և Ս. Ուխտիս երջանկայիշատակ բարերարներու համար սրտառուչ հոգեհանգիստ մը կատարուելով՝ որուն կը նախագահէր Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը, յետոյ եկեղեցւոյն բաշխուեցաւ դրամական տարբերածինը, ըստ սովորութեան, բոլոր միաբանական խումբին, սկսեալ Ս. Պատրիարքէն որուն բաժինն է կէս ֆրանս. ոսկի, եպիսկոպոսներէն, վարդապետներէն—տիրացուներուն չո՛ս՝ իսկ վերջիններուն երկու ֆրանս. ոսկի—մինչեւ յետին չուլլու միաբանը որ կը ստանայ կէս Ֆրանսական ոսկի, և այսպէս Երուսաղէմ խաղաղութիւնը՝ խաղաղութեան քաղաքին մէջ դարձեալ տիրապետեց բաժնուելովը ուխտաւորական խումբին ու վերջանալովը Զատկական հանդէսներուն որոնց խնկանուէր յիշատակները անմոռաց կը պահպանուին ու կը յեղյեղուին աշխարհիս չորս կողմը, հրաւիրելով ուրիշ բարեպաշտիկ սիրտեր որ գան Ս. Երուսաղէմ խաղաղութեամբ ու բարեբաստիկ կենօք տօնելու 1901 ի Ս. Զատիկը որ անշուշտ աւելի փառաւորութեամբ պիտի կատարուի։»

—Պիլէճիքի առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկոպոս Կէօմիւշճեան որ ժամանակէ մը ի վեր Պոլիս կը գտնուէր՝ վիճակային գործերու կարգադրութեան և իր առողջութիւնը դարմանելու համար, վաղը իր պաշտօնատեղին կը վերադառնայ։

—Անցեալ ուրբաթ օրուան խորհրդակցութեան համեմատ, այս օրերս Ազգ. Պատրիարքարանը 600 ոսկիի նպաստ մը պիտի ղրկէ գաւառները. այդ գումարէն 200ական ոսկի պիտի տրուի Բաղէշի ու Տիարպէքիրի, և 100ական ոսկի ալ Մշոյ և Շապինգարահիսարի համար։

—Սղերդի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ.—«Վերջապէս Ազգ. Պատրիարքարանէ մեր շրջանակի նպաստեալ վեց դպրոցներուն համար Էրզրում ղրկուած և այնքան անձկանօք սպասուած դասագիրքերը ասկէ առաջ Սղերդ հասան, ընդամէնը մէկ սնտուկ և 569 կտոր, (գիրք և տետր) որոնցմէ կարեւոր մաս մը տեղիս դպրոցներուն անմիջական պէտքերուն գործածուելով, մնացեալները չի գործածուեցան, որովհետեւ նորաբաց դպրոցի մը խնդրանքին չեն համապատասխաներ և արդէն անկարեւոր գիրքեր են մասամբ. հետեւապէս շրջանակիս մնացեալ չորս դպրոցներուն վերաբացումը յետաձգուեցաւ յաջորդ տարեմուտին։ Եւ, որպէս զի ան ատեն ալ կարելի ըլլայ բանալ նաև զանոնք, պէտք է, ամէն պարագայի մէջ, հիմակուընէ հոգալ վեց սնտուկ դասագիրք, թուղթ և իրեղէնք, մասնաւոր ցուցակի մը համաձայն։ Բան մը՝ զոր նպաստընկալ դպրոցներուն Պատ. խնամակալութեան հոգածութեանը կը յանձնենք։»

—Ինչպէս կ'երեւայ այսօրուան պաշտօնականներէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Իզմիրի առաջնակարգ վաճառականներէն Արապեան Կարապետ էֆ.ի, վարձատրելու համար այն ծառայութիւնները զորս մատուցած է իբրեւ անդամ՝ Այտընի երկրաշարժէն վնասուածներու նպաստամատոյց Յանձնաժողովին։

ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ԵՒ ՃՇԱԿԱՒՈՐ հովանոցներ ու գաւազաններ և հովանոցներու հինցած կերպասները փոխելու համար թէ՛ սեւ և թէ գունաւոր կերպասներ։

Պէտք ունեցողներէն կը խնդրէ մէյ մը իրեն դիմել, հանրածանօթ հովանոցավաճառ Ղալաթիա կամուրջին դէմ Թիւ 9 ՄԻՀՐԴԱՏ Վ. ՀԱՅԿԱԶՆ։

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 մայիս.— Օռանժի մայրաքաղաքը Վրէտ փոխադրուած է։

—Հէնթըր զօրավարը կը հեռագրէ թէ Անգլիացիները մայիս 18ին է որ Մէյֆեքինկ մտեր են։

—Մէյֆեքինկը պաշտպանող Պատէն-Բօուէլ գնդապետը երրորդ կարգի զօրավար անուանուեցաւ։

—Զանազան նշաններ ցոյց կու տան թէ Պօէրները հաշտութիւն կը խնդրեն։

—Նախագահ Քրիւկէր Անգլիոյ կառավարութեան հեռագիր մը ուղղելով հաշտութիւն խնդրեր է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԲԷՐԼԻՆ.—Թրամվէյի պաշտօնեաներուն գործադուլը որ միշտ կը շարունակուի, անկարգութիւններու պատճառ եղաւ։ Մէկ հոգի մեռաւ և մէկ քանիներ վիրաւորուեցան։ Ոստիկանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առաւ։ Ութսուն հոգի ձերբակալուեցան։

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.—Երեսփ. Ժողովին նիստերը յառաջիկայ յունիս 6ին յետաձգուեցան։

ՄԱՐՈՔ

ԲԱՐԻԶ.—Մարոքի ելմտական նախարարը մեռաւ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԹՈՒՂԹԵՐԸ
ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՅԱԹԵՐԹ ՄԸ

Գրեթէ երեք ամիս առաջ երբ Անգլիացիներուն շարունակական շարք մը պարտութեանց հետեւանքով Թրանսվալի թուղթերուն գինները կ'իյնային, տեղական հայաթերթ մը «սակարանական տեսութեան» մը մէջ այս թուղթերուն վրայ «կատարեալ հմտութեամբ» (??) տեղեկութիւններ կուտար իր ընթերցողներուն, և այն տեսակ տեղեկութիւններ՝ որոնց իմաստը երկու տողով հօս պարզել աւելորդ չէ։

«Այդ թուղթերը, կ'ըսէր, ոչինչ թուղթեր են և իրենց այսօրուան գինը խաբուսիկ է, և իրենց այժմեան գինը (այն ատեն 60էն 65ի մէջտեղուանքն էր) կը պարտին Բարիզի ու Լոնտոնի սակարանական շրջերուն ինչ ինչ խաղերուն, թէ 720 միլիոնի Անգլիական քոնսոլիտէն կուլ տուող լոնտոնեան հրապարակը, ինչո՞ւ միայն քանի մը հարիւր հազար հատ Թրանսվալեան թուղթերը մեզի կը քշէ», և ուրիշ կարգ մը փուճ խօսքերով այնպէս մը կ'եզրակացնէր թէ, «Թրանսվալի թուղթերը ոչ այլ ինչ են եթէ ոչ սբարամաչքի կամ շոֆոլայի եթիքէթներ»։

* * *

Այս տողերը այն ատեն այդ թերթին մէջ կարդացողներէն անոնք որ քիչ շատ ծանօթութիւն ունէին Թրանսվալի թուղթերուն նկատմամբ, արգահատանքով վերաբերուեցան այդ տողերը խմբագրող և Սակարանական իրերու մասին թերուս գրիչին նկատմամբ, ոմանք ալ ծիծաղեցան այն պարզամիտ խմբագրին վրայ, որ այդ սխալ տեղեկութիւնները ով գիտէ որ համբակ քուլիսէն քաղած էր, քուլիսներ՝ որոնք կը վխտան Սակարաններու մէջ։ Բայց սա ալ չմոռնանք ըսելու թէ գտնուեցան այն տեսակ անձեր ալ, որոնք Թրանսվալի թուղթերուն վրայ շահագործութիւն կ'ընէին և հայաթերթին յիշեալ տողերը կարդալով և այդ թուղթերուն նկատմամբ ալ շատ տեղեկութիւն չունենալով, պղտորեցան և ի՛նչպէս կ'ըսեն ռամկօրէն «սատանան փորերնին մտաւ» ու սխալ քայլ առին և վնասուեցան այդ լրագրին ըրած խնդիրութեան։

Աւելորդ է ըսել թէ հայաթերթին այդ տեսութիւնը բնաւ չազդեց... Լոնտոնի(?) և Բարիզի և ոչ ալ մեր հրապարակին վրայ, բան մը... զոր անշուշտ կը յուսար։ Սեղանաւորական հաստատութիւններ, սակարանական շրջեր և այս կարգի գործառնութեամբ զբաղողներ իրենց գիտցածը ըրին և պարագային պահանջման համեմատ գնեցին կամ ծախեցին։ Մենք ալ այս բաժնին մէջ, օրը օրին տեղեկութիւն և միանգամայն զգացնել տըւինք թէ այդ թուղթերը միայն անգլիական յաջողութեան կամ ձախողութեան համեմատ ելեւէջ կ'ընեն։

* * *

Ու եղաւ որ Անգլիացիները կը յաջողին և Թրանսվալի թուղթերը փարա կ'ընեն ու ամէն հրապարակներու և սակարաններու մէջ 80էն աւելի ֆրանք կը վճարեն այդ թուղթերու հատին և տակաւին ալ աւելի վճարելու հակամէտ կ'երեւան, բայց հայաթերթը այս անգամ «Զաքարիական ճարտասանութեամբ» կը փայլի։ Միայն 10 15 օր առաջ, քանի մը տողեր գրած էր, սա իմաստով և, ինչպէս շատ անգամներ, կերպով մը նախորդ գրածը... աւերելով. «Քանի Լորտ Ռօպերթս կը յառաջանայ, Հարաւ-Ափրիկեան թուղթերու գինները վրայ կը դնեն»։ Կը դիտե՞ք Թրանսվալի անուն չկայ։ Հապա ո՞ր թուղթերն են. միայն Զարդըրը՝s թէ Ռընտ Մայնս, բայց ասո՛նք գրեթէ Թրանսվալի կէսին չափ ալ չեն բարձրանար։

Արդ, Սակարանական գրելու համար, պէտք է մարդ հմտութիւն ունենայ այդ ճիւղին վրայ, հմտութիւն ունենալու համար պէտք է Սակարան «մտած ելլած» ըլլայ, բայց բառին ընդարձակ իմաստով, այսինքն Սակարանական գործառնութեամբ զբաղած, գլուխէն տաք-պաղ անցած, ինկած ելած, դրամ շահած-կորսնցուցած, վերջապէս գործնականօրէն փորձառու եղած ըլլալու է որ քիչ շատ ձեռնհասութիւն ունենայ Սակարանական գրելու և այն ալ, գոնէ են ծանօթ եւ ընթացիկ թուղթերու վրայ։

Իրա՛ւ, շատ պարզ բան կը կարծուի չհանգրգռողին համար, այլ շատ փափուկ խնդիր մըն է ամէն անոնց համար որ Ֆօնտօի գործառնութեամբ կը զբաղին եւ մանաւանդ շատ ալ դիւրութիւն չունին ամեն օր Սակարան հանդիպելու։ Մարդը լրագրին Սակարանական բաժնին կը դիմէ այս պարագային, և կրնաք երեւակայել խեղճին վիճակը երբ իր հաշիւները ըստ այնմ կարգադրէ, կարծելով թէ լիուլի ճշգրիտ տեղեկութիւններ են իր կարդացածները։ Հետեւապէս, այն խմբագիրները, որոնք սակարանական գրելու մարմաջէն բռնուած իրենց չգիտցած բաներուն մէջ կ'իյնան, աղէկ կ'ընեն փոխանակ քանի մը տող գրելու համար ուրիշին անուղղակի վնասելու՝ բնաւ գրիչը ձեռք չառնելով։

Այսօր քիչ մը բարձր են գինները և Սակարանին մէջ ալ հաստատ կը բռնուին։ Օսմ. Քօնսոլիտէն 25 ղրշ. 10 փր. և երկաթուղին 119ուկէս Փր.։ Իսկ Թրանսվալը Մարշալ Ռօպըրթսի բէշէն բանէր կ'երթայ։ Բարիզի Սակարանին մէջ կը գնեն 85 Փր. Լոնտոնի մէջ 3 31ի և հոս՝ 82 Փր. երեք քուպ.ի և այս անմիջական վճարելի։

—Յառաջիկայ հինգշաբթի Եւրոպացւոց Ս. Համբարձման տօնին առթիւ Ղալաթիոյ սակարանը գոց պիտի ըլլայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	10
Ամէնէն բարձր գին	»	25	11 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	07
Ռումէլի Երկթ. զոց.	Ֆր.	119	62
Ամէնէն բարձր գին	»	119	75
Ամէնէն վար գին	»	118	75

ԲԱՑՈՒՄ 9 Մայիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	10
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	119	37
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ ՕԹՄ.		2	35
Սօս. ՕԹ. Շանժ է Վալէօռ		0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	45
Թրամուէյ բաժնեթ.		695	—
» ժուիսանս		210	—
» պարտաթ.		479	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		470	—
Թրանսվալ		83	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	35
» » » չէք	»	109	05
Բարիզ » »	Ֆր.	23	11 1/4
» » » չէք	»	22	93 3/4
Պերլին անտակոս չէք	Մարք	18	68
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	22	11

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	14
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Բոլ Իմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Չէքլիյէ	»	97	10
Բաւալի Ռէթոգրում	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		101	62
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		—	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.		22	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զոց.		22	87
Օսմանեան Պանքա		13	03
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 0/0		41	—
» Մօնօպօլ		45	—
Պուլկարական 1888		84	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		—	—
Տօմինիալ		101	50
Թրանսվալ		3	31
Այտընի երկաթուղի		10	—
Փոխարինութ. Լն.		25	410

ԲԱՐԻԶ, 21 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 0/0		101	07
» » 3 1/2 0/0		103	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	30
) զոց.	»	23	32
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	575	—
Օսմանիէ	»	425	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	121	—
Օսմ. մաքսատուն	»	575	—
Օսմ. Ռէժի	»	325	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 0/0		482	50
Քրէտի Լիոնէ		1105	—
Իտալական Ռանթ	»	94	05
Սպանիական արտաքին	»	73	50
Եգիպտական Իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	85	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	170
Դրամազեղչ	»	03	50

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. Ռէժի	»	198	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 21 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		23	05
Ռումէլիի երկաթուղի		119	—

ՊԵՐԼԻՆ, 21 Մայիս

Ռուպլը	»	216	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	116	07
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	310

ՏՕՔԹԷՕՐ ՊՐՈՒՔՆԸՐ
ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Աչքերու ամէնէն ծանր բորբոքումները կը բժշկէ ներարկումներով (injections hypodermatique) ամէնէն նոր ընդունուած դրութեամբ և կատարեալ յաջողութեամբ։

Բժշկական խորհրդակցութիւն ամէն առաւօտ ժամը 9էն (ը. ե.) մինչեւ կէսօր, իր աշխատանոցին մէջ, Բերա Ասմալը Մեսճիտ փողոց Թ. 44։ Փողոցին մուտքը ճիշտ մօտ է ռուսական դեսպանատան։

596 4—30

ԱԶԴ
Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը աճուրդի կը դնէ 325 չէքի վառելափայտի և 13,300 քիլօ փայտածուխի հայթայթումը։ Այդ ածուխն ու փայտը պէտք է հետեւեալ կերպով բաժնուին, առանց Հանր. Պարտքի Վարչութենէն փոխադրութեան ծախք պահանջելու. Վարչութեան Պոլսոյ կեդրոնին 3000 քիլօ ածուխ, Ղալաթիոյ ձկնարանին 6500 քիլօ ածուխ և 45 մեծ չէքի փայտ, ոգելից ըմպելիներու տնօրէնութեան և Պոլսոյ ձկնարանին 3800 քիլօ ածուխ և 30 չէքի փայտ, դրոշմաթուղթի տպարանին 250 մեծ չէքի փայտ։ Առժամեայ աճուրդը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ 15)28 Մայիս երկուշաբթի օրը, ցորեկէն երկու ժամ առաջուընէ մինչեւ ցորեկէն ետքը ժամը երեք։ Վերջնական աճուրդը առ նուազն հարիւրին 3 զեղչով տեղի պիտի ունենայ առժամեայ աճուրդին փակման յաջորդ երեք օրերուն մէջ։ Երրորդ օրը, յանձնառութիւնները պիտի ընդունուին մինչեւ ցորեկէն ետքը ժամը 3։ Այն անձերը որոնք կը փափաքին աճուրդին մասնակցիլ, իբր երաշխաւորութիւն Հանր. Պարտուց կեդրոնը պէտք է ձգեն վերոյիշեալ ապրանքներու արժէքին հարիւրին տասը։ Աճուրդի մասնակցութեան խնդրանքները պէտք է ուղղուին Հանրային Պարտուց Կեդր. Վարչութեան, կնքուած պահարանով։ Յանձնառութեան տետրը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է։ Փափաքողները կրնան դիմել մատակարարութեան ճիւղը, ցորեկէն երկու ժամ առաջուընէ մինչեւ ցորեկէն ետքը, ժամը երեք։ 2—3

ԽԻՍՏ ԳԵՂԵՑԻԿ և ընտիր ապրանքներ ծախու հանուած են նոր Օ ԲՐԷՆԹԱՆ վաճառատան մէջ, Բերա, Պօն Մարշէին դիմաց. պէտք է գիտնալ որ այս ապրանքները անհաւատալի կերպով աժան են, որովհետեւ վաճառատունէն ուղղակի կը հանին և պզտիկ շահով մը կը ծախուին։ Հասարակութիւնը ուրեմն խիստ շահաւոր պայմաններով և չափաւոր գիներով պիտի կրնայ գնել եղանակին համար իրեն պէտք եղածը, ինչպէս քորսաժի և պլուզի համար մետաքսէ կերպասներ լաւ տեսակէ և նոր գծագրութեամբ, մեթրօն 10, 12 և 14 ղրուշի. թաֆթա կլասէ երաշխաւորեալ իր դիմացկունութեան համար ամէն նոր գոյներով մեթրօն 12 և 14 ղրուշի, ֆանթէզի մետաքսէ կերպասներ ամբողջ քոսթիւմի համար, մեթրօն 15, 18, 20 և 25 ղրուշի. բուրդէ և բրդախառն մետաքսէ նուվօթէ խիստ գեղեցիկ կերպասներ, մեթրօն 6 ղրուշէն սկսեալ. լաւ տրակառնի բէլըրիններ 95 և 120 ղրուշի. Թաֆթայէ ժիւբօններ խիստ դիմացկուն 90 և 105 ղրուշ. պլուզներ և քորսաժներ թաֆթա լիզի կամ ֆանթէզիով կարուած և գեղեցիկ կառնիթիւրներով 95, 105 և 120 ղրուշի. ընտիր տեսակէ թաֆթա էքոսէ հովանոցներ 35 ղրուշի. ևայլն, ևայլն։

Այս վերը ծանուցուած ապրանքներէն ի զատ, մեր վաճառատան մէջ կը գտնուի կատարեալ մթերք մը նոր ապրանքներու, ինչպէս Բարիզեան շինութեանց ամէնէն գեղեցիկ մետաքսեղինաց և բրդեղէններու, խիստ գեղեցիկ պրօտէ քոսթիւմներ, բէլըրիններ՝ ամենագեղեցիկ կառնիթիւրներով և վերջին նորաձեւութեան վրայ շինուած։ Այս ամէն ապրանքները եւս խիստ չափաւոր գիներով կը ծախուին։

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
574 25—30

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթըր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ելն, ելն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
97—104

ՄԻ՛ ԿԱՐԴԱՔ!!!

Ձմեռուան յատուկ բանջարեղինաց տեսակներուն հունտերը ցանելու ժամանակը հասած ըլլալով՝ սոյն բանջարեղինաց տեսակներէն հարուստ հաւաքածոյ մը հունտերը Եւրոպայէն բերել տալով խիստ դիւրամատչելի գիներով կը ծախուին Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Պինպիր Զէչեանի վաճառատունը։

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ ամէն տեսակ մշակութեանց համար արհեստական աղբ և վարդատունկերու և մեխակենիներու համար մասնաւոր արհեստական աղբեր, քիլօն չորս ղրուշի։ 603

ՈՒՄՈՒՐՃԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Ումուրճայի Գործարանը որ Պրիւսէլի Արուեստահանդէսէն չքադրամ ստացած է, չուզեր իր անարատ ու լաւ արտադրութեանց համար քիչ ատենուան մէջ ստացած վարկը ուրիշ գործարաններու պէս ճշմարտութեան հակառակող յայտարարութիւններով հռչակել. միայն սա լուրջ ճշմարտութիւնը կը ներկայացնէ անոնց որ հոգածու իրենց առողջութեանը։

«Ստորագրեալներս կը յայտարարենք թէ ուշադրութեամբ քննած ենք Ումուրճայի ագարակին գործարանին արտադրութիւնները որոնք 1897ին Պրիւսէլի Արուեստահանդէսին չքադրամին արժանացած են։ Արդարեւ գործարաններու մէկ քանի արտադրութիւնները միայն եթէ քննուին, արդիւնքը շատ սահմանափակ կ'ըլլայ. բայց նկատողութեան առնելով Հանրային Պարտքի վարչութեան ծանուցագիրները թէ Ումուրճայի Գործարանին արտադրութիւնները անարատ գինիէ շինուած են, նաեւ նկատողութեան առնելով այն պարագան թէ նոյն վարչութիւնը լուրջ ձեռնարկներ կ'ընէ իր հասոյթները ապահովցնելու համար, կը հաստատենք թէ նոյն Գործարանին բոլոր արտադրութիւնները անարատ գինիէ շինուած են. հետեւաբար տուինք ներկայ վկայականը։»

Վեհ. Սուլթանին քիմիագէտներէն
Պոնկովսքի, Սինկրոս ու Տոքթ. Ծանճի

Այդ արտադրութիւնները առատ ըլլալուն համար զինուորական հիւանդանոցներու մէջ կը գործածուին։

Վաճառուած տեղերը.— Ընդհանուր կեդրոնատեղի Ղալաթիա Քարանթինա փողոց թիւ 4, Էվտոքիոս էֆ. Թուրաճօղլու և Պոլիս Հասըր Իսկէլէսի Նիքոլաքի էֆ. Կէվէնճիօղլու։ Դիւրութեան համար մեծ ու փոքր ամաններու մէջ ալ կը ծախուին։ Օղիներուն գինն է օխան 10 ղրշ. 4 ու 7 տարուան գոնեաքներուն՝ 13. 6 ու 9 տարուան գինիներուն՝ 3։ Կը ծախուին նաեւ Պոլիս կամուրջին գլուխը Սուրէնեան վաճառատունը, Սիրքէճի՝ Հանրային Պարտքի վարչութեան նախկին շէնքին մօտ՝ Միլաս։ Հասըր Իսկէլէսի ծըխախոտի մաքսատան մօտ՝ Զիրանկէլոս։ Պոլիս Պալըք Բազար Բէնիրճի փողոց՝ Նորկի Բասքալիտիս։ Ղալաթիա՝ Քօօբէրաթիվ Ընկերութեան վաճառատունը։ Ղալաթիա Սանտըգճըլար՝ Քոսթի Միքա, Խարաճճը փողոց՝ Միխալաքի Թէէրիտի ու Քիւրէքճիլէր՝ Եանի Փոթոբուլօ։ Բերա Մեծ Փողոց Անատոլու խան Պաւնիկ Սիմոնեան և Շիշլի Օսման Պէյ քազինոյին հանդէպ Բէրիքլի Վալիատի։ Նաեւ բոլոր նպարավաճառներու, դեղարաններու, հանրային պարտէզներու մէջ և Վոսփորի ամէն կողմերը։

ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ԶՈՒՐԿ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թեթեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը ահաւասիկ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վըտանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԷՅԻ ՔԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն շնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրօնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԷՅԻ ՔԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 36—60

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապելի ցաւած ակռաները [illegible]։

Նորաձեւ ակռաշարք, [illegible], և [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստուին, [illegible]։

[illegible]

Ս. Գ. Զախանեանց [illegible]

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ ։։ 197

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Օ [illegible]

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Պ. ՎԻԹԷՐՊՈՅԻ

350 Բերա Մեծ Փողոց 350

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԵՒ ՄԵԾ ԼԻՔԻՏԱՍԻՈՆ

1900 մայիս 1|14ի երկուշաբթիէն սկսեալ

Որպէս զի մեր յարգոյ յաճախորդները այս հազուագիւտ առիթէն օգտուին, ինչ որ մեր ամենաջերմ փափաքն է, որոշած ենք մայիս 1/14էն սկսեալ ճշմարիտ լիքիտասիոնով ծախու հանել մեր ընդարձակ վաճառատան բոլոր ապրանքներուն հետ նաեւ եւրոպական արտադրութիւններէ մեծաքանակ ամէթըօի և մանիֆաթուրա զորս ապրանքներու գիներուն ընդհանուր բարձրացումէն առաջ գնած ենք։ Լիքիտասիոնը քանըմէկ օր պիտի տեւէ։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ—ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ԿԱՆԽԻԿ 602

ԼԸ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒՆԻ
LES PROVINCES RÉUNIES

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԴՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէմիլ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, ևլն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ —Շահաւոր ապահովագիններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թարիֆա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ, Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առնուած ապահովագինները ետ տրուելով կամ տուանց ետ տրուելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Պ. ՔԱՍԱՐԷԹԹՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գոֆոֆեան խան, թիւ 6 9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաուլզիէ խան, Պահճէ Գափու։

Ընկերութեան դրամատունն է
ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն Ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ,
Բէլէթիէ փողոց թիւ 8 և 10

—օ—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լուվանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քռէտի Լիօնէ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մայիս 22ին Սիւֆասի, Մարսիլիայէն։
» 28ին Անատօլի, Անատոլուի եզեր.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 23ին Սիւֆասի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 29ին Անատօլի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2. կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարավիի վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՕԼ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամենէն կատարեալը, ամենէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Փրանսական հանրագիտարաններուն ամենէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապէս նոր հանրագիտական բառա մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամենէն վերջին հետ մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պա րաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիերու, երկրաչափական պատկերներ, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. Բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
180 Ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Ծղծակալ հատորով
215 Ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։ 567

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան պալատը, Մեծ Մորսքայա 37. Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 ֆ.
1898ի հասոյթը 34,775,462 ֆ.
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172,000 ֆ.

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Յ. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ
(Էն թիւբ Մաքասար)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՕՐ ՐԷՔՔԷՆ 524

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահականոցին կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ։ Կաուչ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գըրինկներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսքոփ), փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, Նորատեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան։

NEVRALGIES Անգար, Սամաքսի կծկում, Անքրիեսութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթօր CRONIER-ի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ. Տուփը 3 Ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դիտօ	1497	Հօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դօմինօ	2906	Հրօանօ	1895	Մարենկօ	2273	Սաֆֆօ	1115
Անճէլօ	1541	Դօրիօ	895	Հերօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սէրպօ	1735
Արիօսթօ	2377	Էտրօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1198
Բասսանօ	1832	Դայնամօ	927	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սէքրօ	1200
Բօրօտինօ	1384	Էուրօ	2883	Հօրացիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրաֆօ	1076	Էպրօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Բրիւնօ	841	Էմինօ	504	Իտահօ	3354	Նէրօ	1088	Թօպակօ	3237
Բըֆֆալօ	4451	Էրօ	2424	Իտալօ	5540	Օթթօ	4400	Թօլէտօ	1470
Քայրօ	1871	Էլտօրատօ	1520	Իլինօ	1080	Օնտարիօ	4088	Թօրփէտօ	487
Գալիփսօ	1387	Էրատօ	1481	Ժիւնօ	1052	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասօ	1944
Գատօ	1094	Ֆինլանտ	1833	Քօլխօ	1700	Փօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2229	Ուիլպըրֆօրս	2596
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4583	Լէփանթօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1856
Գլիօ	2597	Գալիլէօ	3060	Լիվոռնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1890
Գոլորատօ	4235	Գիտանօ	1243	Լօրէնցօ	3197	Ռօմէօ	1789		

Տարօ շոգենաւը, Նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՃՕ

Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻ
Լիվըրփուլ և Արեւելեան գիծ
շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք
Վիքթօրիան	10500	Ֆլօրիտեան
Արմէնիան	10500	Էֆէսիան
Չէսթրիան	10500	Սըրպէան
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապեան
Պօսթօնեան	8000	Աթէնեան
Տօմինիան	8000	Անատոլեան
Քրօնիկեան	8000	Ալփայնեան
Ֆրէտէրիքեան	8000	Լէսպեան
Քալիֆոռնեան	3700	Մէմֆիս
Վաթոնեան	3700	Օգոսթօ
Սէնտիւրիան	3700	Լիպեան
Ծալիկան	3500	

Ապրանքի տեղերէն կը խնդրուի թ տեղրանքն այլուր փոխադրելու կամ տէիրոյ մաքսատունէն հանելու համար րենց հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամ ետքը 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դ առ.
ԷՏՎԱՐ ԼԱՄՊԼԻՆ
Ղալաթիա, քարավին վրայ
600 հին տեղը մաքսատան

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կ. 9 22 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 10 23 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ լով Աղեքսանդրէ, Բորտ-Սայիտ, ֆա, Պէյրութ եւ Բ
Ե. 11 24 Օտեսա ժամը 0ին միջօրէէն առ
Շ. 24 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օ Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ եւ Բ ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 12/25 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

[illegible] ԶԱՐԷՀ ԽՈՒՄՈՒՖԵԱՆ

—)(8)(—

ԹԷՈՏՈՐ ՈՒԱԹՍ—ՏԸՆԹԸՆ

ՕԼՈՒԻՆ

Ա.

ԿԻՄՐԱՑԻ ՏՂԱՆ

4

Չէ՞ թէ Ուինֆրէտ կը նկատէր զիս իբր իր պզտիկ սիրահարը։ Շատ զգուշոտ չէր արդէն։ Օր մը երբ իրեն հարցուցի ծովեզրին վրայ՝ թէ կրնայի՞ իր սիրահարը ըլլալ, կատարելապէս գործնական տեսակէտով խորհեցաւ բանիս վրայ և շուտ մը պատասխանեց. «Անտարակոյս», աւելցնելով սակայն իբր պզտիկ խելացի կին մը թէ բոլորովին վստահաբար չէր գիտեր թէ ի՛նչ է սիրահար մը. բայց եթէ շատ աղուոր բան մըն է, կ'ուզէր որ ըլլայի անտարակոյս»։

Տղուն ձեւերուն ինքնատպութիւնն է զոր մարդիկ այնքան յանկուցիչ կը գտնեն։ Իր շատ պզտիկ հնարքներէն ու ինքնատիպ ազնուութիւններէն մէկն էր ինքն իր վրայ երրորդ դէմքով խօսելու սովորութիւնը, պարզ տղու մը պէս. «Ուինֆրէտ կը սիրէ այս բանը»։

«Ուինֆրէտ այդ բանը չսիրեր» այնպիսի պարբերութիւններ էին որոնք անդիմադրելի հրապոյր մը ունէին ինծի համար։

Իր մէկ ուրիշ յանկուցիչ յատկանիշը միացած էր իր աւելորդապաշտութեանց հետ։ Ամէն անգամ որ իրմէ բաժնուած ատենս՝ բացագանչէի. «Ո՜հ, ի՜նչ աղուոր օր մը անցուցինք Ուինֆրէ՛տ», անձկանօք աչքերուս մէջ պիտի նայէր մրմնջելով. «Եւ… եւ…» որով կ'ուզէր որ ըսէի. «Եւ դեռ շա՜տ այսպիսի օրեր պիտի ունենանք», որպէս թէ բառերը մարգարէական զօրութիւն ունեցած ըլլային։

Կատարեալ լրջութեամբ կը պատմէր թէ Թիլուիտ Թէկը տեսած էր Վոլէսի մէջ պարիկներու հովիտ (Փէրի Կլէն) կոչուած պալատի մը մէջ։ Ու երբ կը խօսէր իրեն Օալէօնի, Տիտանի, և «Ամառ գիշերուան մը երազին վրայով», կ'ըսէր ինծի թէ պայծառ լուսնկայ գիշեր մը՝ իր երկու ընկերուհիներուն՝ Ռոնա Պոուէլի և Սինֆի անուն աղջկան մը հետ՝ այցելած էր այդ միեւնոյն Պարիկներու Հովիտը, ուր տեսած էին Պարիկներուն Դշխոն, միս մինակ, ժայռի մը ծայրը կանգնած՝ կանանչ վերարկու մը վրան, ու ոսկեգոյն տերեւներէ պսակ մը ճակտին։

Ուրիշ նիւթ մըն ալ՝ ալ որուն վրայ իր խօսակցութիւնը կը սիրէի լսել՝ Սնոտընի ուսանահարներուն պատմութիւնն էր։ Անծանօթ պղնձի հանքերու պահապաններ էին ատոնք, որ երբեմն մուրճերնին ժայռերուն զարնելով պղնձի գոյութիւնը կը ծանուցանէին ա՛յն մարդոց՝ որոնց պաշտպան կը կենային իրենք և որոնք մեծ մասամբ Սնովտընի մէջ թափառական տղաքներ էին։ Ուինֆրէտ կ'ըսէր թէ ոչ միայն լսած, այլ և տեսած էր այս նըսնահարները. գէր թզուկներ էին լայնքերնին ու հասակնին հաւասար։ Ուսանահարներէն մէկը՝ տարիքոտ կին մը շատ անգամ խաղացած էր իրենց հետ բլուրներուն վրայ։ Ուսանահարներուն բնակավայրը՝ արդարեւ շատ անգամ Ուինֆրէտի միտքը կ'երթար։ Երբ ոսկի ամպ մը, նման այն ամպին որուն կ'ուղղէր իր երգը երբ առաջին անգամ տեսայ զայն, շողշողալ մէկու մը գլխուն վերեւ՝ Ուսանահարներու բնակավայրին մօտ, բախտաւորութեան նշան մըն էր։ Այսպէս ըլլալուն ալ վըստահ էր ինք, վասն զի Կալլէսի ժողովուրդը ինչպէս նաեւ Ժիփսիները կը հաւատային ատոր։

Ջ՚կար դաշտ մը կամ ցանկապատ մը որ մեզի ծանօթ եղած չըլլար։ Ամէնէն աւելի տեղեակ էինք թռչուններու բոյներուն կազմութեան, անոնց հաւկիթներու զանազան գոյներուն, և միջատներու ճարտարապետութեան։ Մարգերու վայրի անասուններուն ամէն սովորութեանց մասին ամենահմուտ պզտիկ բնապատմաներ էինք։

Ուինֆրէտ՝ առտուան ցօղերը ցամքելէն յետոյ՝ կրնար հասկնալ, ոսկեկոկոնի մը կամ մարգարտածաղկի մը տեսքէն՝ թէ օդը ի՛նչպէս էր. մինչդեռ ամէնէն ճարտար գիւղացին կը խաբուէր երկնքի բեւեռագիրներէն ու ամէնէն փորձ նաւաստին բան մը չէր հասկնար հովէն։

Իր կեանքը բաց օդին մէջ կ'անցընէր կատարելապէս։

Դըղեակին մէջ կային ուրիշ մարդիկ, և մօրս ամբողջ ուշադրութիւնը դարձած էր անոնց ու Ֆրանքին վրայ։ Իմ տունէն բացակայութիւնս չէր դիտեր անգամ։ Սակայն եղբայրս՝ Ֆրանք՝ անուշադիր չէր այնքան (ինծմէ երկու տարեկան մեծ էր)։ Առտու մը կանուխ նախաճաշէն առաջ հետաքրքրութիւնը մղեց զինք ինծի հետեւիլ, և յանկարծ վրայ հասաւ Կրէյլինկէմի անտառին մէջ, մինչ մենք ժայռին մօտ նստած էինք ծառի մը տակ և կ'ուտէինք այն վայրի մեղրը զոր անապատին մէջ գտած էինք։

Կանգ առաւ այնտեղ՝ շարժելով մոխրագոյն գաւազանը և ուղղակի աղջկան երեսը նայելով խոժոռ ու տխրական կերպարանքով մը որ մանկական գեղեցկութեան մարմնացումն էր ճիշդ։ Խառնվեցայ տեսնելով իր այնքան աղուոր կերպարանքը։ Կաղի մը ու անոր միջեւ եղած հակապատկերը լաւ ըլլալու չէր, վասն զի Ուինֆրէտի դէմքին վրայ վաղանցուկ զմայլման մը արտայայտութիւնը նշմարեցի։ Սակայն խորհեցայ թէ այն գոհ ժպիտը չկար, այն ժպիտը որով առաջին անգամ ողջունած էր զիս, և անձկութիւնս մասամբ անհետացաւ. վասն զի հիմա բացարձակապէս ակներեւ էր որ տասնըութը տարեկան պատանիի մը չափ կը սիրուէր—յայտնի էր բոլորովին թէ առանց Ուինֆրէտի պիտի կորսուէր խեղճ պզտիկ հաշմանդամ որորը։ Անիկա իմ բովանդակ աշխարհս եղած էր բառին բուն նշանակութեամբ։

Ֆրանք եկաւ նստաւ մեր քովը՝ կարելի եղածին չափ հաճելի ցուցնելով ինքզինքը։ Կը ջանար մեր զուարճութեան մասնակցիլ, բայց մենք զինքը չհասկնալ կը ձեւացնէինք։ Վերջապէս, անհանգիստ ու անհամբեր՝ «Օհ, ձանձրալի բան», բացագանչեց, ու ելաւ գնաց։

Թեթեւացման հառաչանք մը արձակեցի երբ ալ հեռացած էր ան։

—Կը սիրէ՞ք, եղբայրս, Ուինֆրէ՛տ, ըսի։

—Այո, պատասխանեց։

—Ինչո՞ւ։

—Վասն զի շատ սիրուն է և շատ ալ աշխոյժ։ Կը հաւատամ որ պիտի կրնայ վազել . . .։ Այս տեղ կեցաւ, բայց հասկցայ թէ ի՛նչ պիտի ըլլար ամբողջ պարբերութիւնը։ Պիտի ըսէր. «Կը հաւատամ թէ պիտի կրնայ այդ անցքերն ի վեր վազել, առանց շունչ առնելու մար կենալու»։

Հարուած մըն էր այս։ Բայց ինք նշմարեց իր անկատար վճռին ազդե թիւնը։ Այն ատեն ակամայ հարցու դուրս ելաւ բերնէս.

—Ուինֆրէ՛տ, կը սիրէ՞ս զիս չափ։

—Ո՛հ, ոչ, ըսաւ, զարմացած մը կարծես ըսել ուզելով թէ այս հարցում մը կրնա՞ր ըլլալ։

—Բայց ես սիրուն չեմ, և…

—Ո՛չ, բայց դո՛ւն, ըսաւ անձ ընդմիջելով զիս։

—Բայց, յարեցի, ձայնիս մէջ դուկ շեշտով մը, «կաղ եմ ես», յեցայ անթացուպերուս որ քովս լուն վրայ ձգուած էին։

—Ա՛հ, բայց կը սիրեմ քեզ կաղ ըլլալուդ համար, պատասխ աւելի եւս մօտենալով ինծի։

—Բայց դուն Ֆրանքին պէս տղաքը կը սիրես, ըսի։

Ուինֆրէտ շուարած երեսս նայ Միեւնոյն ատեն՝ առոյգ երիտասարդ և կաղ պատանիներ սիրելու անխ նութիւնը իրեն ալ հակառակ թուեց և սակայն կը զգար թէ այնպէս թէեւ դժուար էր բացատրել այս զութիւնը։

Թարգմ. ՀՐԱՆՏ ԽԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)